

บทความวิจัย

เรื่อง ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite, 2019)

โดย

นางสาววิชชุประภา ศักดิ์พิสิษฐ์

รหัสนักศึกษา 05610908

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หัวข้อบทความวิจัย	ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง ชนชั้นปรสิต (Parasite, 2019)
ผู้เขียน	นางสาววิชชุประภา ศักดิ์พิสิษฐ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรสรเสริญ สันติธัญวงศ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัย “ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite, 2019)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite, 2019) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่นำเสนอประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในประเทศเกาหลีใต้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นผ่านตัวสัญลักษณ์ที่ผู้กำกับได้สอดแทรกไว้ในภาพยนตร์ โดยวิธีการศึกษาคือ รับชมภาพยนตร์และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสัญลักษณ์วิทยา ภาพรวมบริบทของสังคมเกาหลีใต้ ไม่ว่าจะเป็นทั้งด้าน ประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่า มีประเด็นปัญหาสังคมในเกาหลีใต้ที่ปรากฏผ่านสัญลักษณ์ในภาพยนตร์หลัก ๆ อยู่ 4 ลักษณะ นั่นคือ สัญลักษณ์ที่ประกอบฉากในภาพยนตร์ สัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านตัวละคร สัญลักษณ์ที่แสดงผ่านการถ่ายทำ สัญลักษณ์ที่แสดงผ่านบทภาพยนตร์ โดยอาจกล่าวได้ว่า สัญลักษณ์เหล่านี้ได้ถ่ายทอดให้เห็นถึงประเด็นปัญหาสังคมของเกาหลีใต้ ทั้งระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และสังคมแบบชายเป็นใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อให้กับคนทุกกลุ่มภายในสังคมอย่างเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ฝังรากลึกให้กับโครงสร้างทางสังคมมานาน ส่วนประเด็นการรับอิทธิพลจากตะวันตกนั้นแสดงให้เห็นถึงมุมมองของชาวเกาหลีต่อตะวันตก โดยเฉพาะอเมริกา ซึ่งพบว่าทั้งสองประเทศค่อนข้างมีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน และชาวเกาหลีก็มีความไว้วางใจและเชื่อมั่นวิทยาคารของตะวันตกเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ : สัญลักษณ์, ชนชั้นปรสิต, Parasite, สังคมเกาหลี

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite, 2019) เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สรเสริญ สันติธัญวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

วิชชุประภา ศักดิ์พิสิษฐ์

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูปภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	4
2.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สัญญาณที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง ชนชั้นปรสิต (Parasite).....	4
2.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคม และวัฒนธรรม ของเกาหลีผ่านสัญญาณในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite).....	7
2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบททางประวัติศาสตร์และการเมืองของเกาหลีใต้.....	9
2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบททางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้.....	10
2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลีใต้.....	11
บทที่ 3 แนวคิดสัญวิทยา (Semiology) หรือ สัญศาสตร์ (Semiotics).....	13
บทที่ 4 วิเคราะห์และตีความสัญญาณในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิตผ่านประเด็นปัญหาสังคม ในเกาหลีใต้.....	18

4.1 ประเด็นเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและความเหลื่อมล้ำทางสังคม	18
4.2 ประเด็นเรื่องสังคมชายเป็นใหญ่	27
4.3 ประเด็นเรื่องการรักษาสิทธิพลจากตะวันตก	29
บทที่ 5 สรุปผล.....	32
บรรณานุกรม	33

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1 การอ่านภาพทางภาพยนตร์ (James Monaco , 1977).....	16
ภาพที่ 2 ความเข้าใจทางภาพยนตร์ (James Monaco , 1977).....	17
ภาพที่ 3 เส้นถนนที่ขึ้นไปทางบ้านครอบครัวพัก.....	19
ภาพที่ 4 โรงจอดรถและบันไดทางขึ้นสู่บ้านครอบครัวพัก.....	19
ภาพที่ 5 ภายในบ้านครอบครัวพัก.....	20
ภาพที่ 6 หน้าต่างบานใหญ่ในบ้านครอบครัวพัก.....	20
ภาพที่ 7 บ้านใต้ดินของครอบครัวคิม.....	21
ภาพที่ 8 บรรยากาศฝนตกสำหรับครอบครัวพัก.....	22
ภาพที่ 9 ผลกระทบของฝนตกหนักสำหรับครอบครัวคิม.....	22
ภาพที่ 10 ความแตกต่างระหว่างครอบครัวพักและครอบครัวคิมหลังฝนตก.....	23
ภาพที่ 11 หินน้ำโซด.....	23
ภาพที่ 12 การพูดถึงกลิ่นของครอบครัวคิมที่มีลักษณะเฉพาะ.....	24
ภาพที่ 13 การแบ่งเส้นของคุณพัก.....	25
ภาพที่ 14 มุมกล้องในโรงยิมศูนย์อพยพ.....	26
ภาพที่ 15 ภาพของฉากที่มีการแบ่งเส้นความรวยและความจน.....	26
ภาพที่ 16 การให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว.....	28
ภาพที่ 17 การสร้างประวัติให้มีความน่าเชื่อถือโดยอิงความเป็นตะวันตก.....	30
ภาพที่ 18 ความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าจากอเมริกา.....	31
ภาพที่ 19 การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ตามแบบตะวันตก.....	31

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมในระดับนานาชาติอย่างสูงและเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการส่งออกวัฒนธรรมบันเทิงไปยังส่วนต่าง ๆ ทั่วภูมิภาคของโลก เกาหลีใต้เริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งบันเทิงอย่างภาพยนตร์มาตั้งแต่ช่วงสิ้นสุดสงครามเกาหลี และยังคงมุ่งมั่นขยายตลาดไปยังต่างประเทศมาอย่างช้านาน อุตสาหกรรมหรือวงการภาพยนตร์ของเกาหลีใต้ในปัจจุบันจึงได้เจริญก้าวหน้าและขยายอิทธิพลในวงกว้างขึ้นไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันมีภาพยนตร์หลายเรื่องที่เป็นที่รู้จักกันในวงการภาพยนตร์อย่าง The Host (2006) , Snowpiercer (2013) , Train To Busan (2016) และล่าสุดอย่าง Parasite (2019) ที่ได้รับรางวัลอย่างรางวัลออสการ์ครั้งที่ 92 ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญที่ภาพยนตร์จากเอเชียสามารถเข้าสู่เวทีรางวัลชั้นนำด้านภาพยนตร์ของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลปาล์มทองคำจากเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ในปีค.ศ.2019 ซึ่งถือเป็นการตอกย้ำความสำเร็จในการนำความนิยมของภาพยนตร์เรื่องไปสู่ต่างประเทศได้อย่างโดดเด่น

ภาพยนตร์เรื่อง Parasite หรือชนชั้นปรสิต กำกับโดยบัง จุนโฮ เป็นผลงานภาพยนตร์จากประเทศเกาหลีใต้ที่ประสบความสำเร็จอย่างมากทั้งในเกาหลีใต้และทั่วโลก เนื่องจากภายในภาพยนตร์ได้นำเสนอประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นภายในสังคมเกาหลีอย่างแหลมคมซึ่งประกอบด้วยแนวทางและชั้นเชิงในการนำเสนอที่ให้แก่คิดที่ลึกซึ้งและคมคาย ซึ่งผู้กำกับได้สอดแทรกสัญลักษณ์มากมายตลอดทั้งเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นผ่านการกระทำ สีหน้า ท่าทางของตัวละคร มุมกล้องและโทนสีในแต่ละฉาก การปรากฏของวัตถุต่าง ๆ เพื่อแฝงความหมายที่ต้องการจะสื่อและทำให้ภาพยนตร์มีมิติมากขึ้น

โดยคำว่าสัญลักษณ์ หมายถึง “สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทนของจริงตัวจริงในตัวตนและบริบทหนึ่ง ๆ” ดังนั้น สัญลักษณ์ในภาพยนตร์ จึงเป็นการสร้างความหมายผ่านการตีความจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น วัตถุ ภาพ ตัวบุคคล รวมถึงการทำทางต่าง ๆ ในภาพยนตร์ตัวอย่างเหล่านี้จะกลายเป็นสัญลักษณ์ได้ก็ต่อเมื่อเราสร้างความหมายให้แก่นั้น และความหมายเหล่านี้ก็สามารถส่งความหมายผ่านไปยังผู้ชมได้

อย่างไรก็ตาม ถึงจะกล่าวได้ว่าในปัจจุบันแทบไม่มีการแบ่งแยกทางชนชั้นให้เห็นอย่างเป็นทางการ แต่กี่ยังสัมผัสได้ถึง การแบ่งแยกตามสถานะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยส่วนมากจะดูตามฐานะเป็นรายบุคคล ดังที่จะเห็นได้จากภาพยนตร์ Parasite ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างชนชั้นสูงและชนชั้นล่างที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันภายในประเทศเกาหลีใต้ โดยหลังจากที่

ภาพยนตร์เรื่องนี้เข้าฉายก็มีกระแสตอบรับเป็นอย่างดี เนื่องจากภายในภาพยนตร์ได้สอดแทรกและเสียดสีถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น นอกจากนี้ ภาพยนตร์เรื่อง Parasite ยังได้รับรางวัลออสการ์ถึง 4 รางวัล ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องแรกในประวัติศาสตร์ที่ภาพยนตร์ภาษาต่างประเทศสามารถคว้ารางวัลใหญ่อย่างภาพยนตร์ยอดเยี่ยมไปได้สำเร็จ จึงอาจกล่าวได้ว่า Parasite เป็นภาพยนตร์ที่สามารถพุดแทนใจคนจำนวนมากในสังคม และสามารถชี้ให้เห็นถึงปัญหาสังคมได้อย่างประสบความสำเร็จ

จะเห็นได้ว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้มีการใช้สัญลักษณ์เพื่อเป็นแฝงความหมายโดยนัยที่ผู้กำกับต้องการจะสื่อให้ผู้ชมได้นำไปวิเคราะห์ ตีความ และตกตะกอนไปพร้อม ๆ กับการชมภาพยนตร์เรื่องนี้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญที่ลึกซึ้งจากตัวภาพยนตร์ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง Parasite ซึ่งได้สอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์ทั้งหมดเพื่อให้ได้เห็นสัญลักษณ์ที่อาจสะท้อนให้เห็นถึงสังคมเกาหลีใต้ส่วนหนึ่ง และตีความสัญลักษณ์ด้านอื่น ๆ ที่อาจเป็นข้อความจากผู้กำกับที่ต้องการจะสื่อถึงผู้ชม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite)
2. เพื่อตีความสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite) ที่อาจแสดงให้เห็นถึงบริบททางสังคม และวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีใต้

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์วิทยา (Semiology) หรือสัญศาสตร์ (Semiotics)
2. ศึกษาบริบททางสังคม ปัญหาทางสังคมที่เกาหลีใต้เผชิญในปัจจุบันผ่านสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite)
3. ศึกษาข้อมูลที่อาจเป็นความหมายที่ผู้กำกับต้องการจะสื่อผ่านการใช้นิยามสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite)

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความหมายของสัญลักษณ์
2. ศึกษาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลีใต้

3. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสังคมที่อาจเกิดได้ทั้งในเกาหลีใต้ ผ่านสัญญาณที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite)
4. วิเคราะห์สัญญาณที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite) ทั้งหมดซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับสังคมในเกาหลีใต้ และตีความสารที่ผู้กำกับต้องการจะสื่อ
5. เรียบเรียงผลการศึกษาในรูปแบบของบทความวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความหมายของสัญญาณและสารที่ต้องการจะสื่อจากภาพยนตร์เรื่อง Parasite
2. ทำให้ทราบถึงบริบททางสังคม ปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีใต้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สัญลักษณ์ในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite)

ตั้งปณิธาน มั่นใจวงศ์ (2562) เขียนบทความเรื่อง “ก้อนหิน, คาร์ล มาร์กซ์ และกลิ่นเหม็นสาบของคนจนใน Parasite” ได้กล่าวให้เห็นถึงการแสดงสัญลักษณ์ภายในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิตว่า ภาพยนตร์ Parasite ได้มีการอิงแนวคิดของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) ผ่านการแสดงทางสัญลักษณ์ของก้อนหิน ที่ครอบครัวตระกูลคิมได้มองเห็นเปรียบเสมือนกับเครื่องรางนำโชค และสถานการณ์ของครอบครัวคิมก็เปรียบเสมือนกับระบบที่กล่อมเกลาให้ผู้คนตื่นนอนใช้ชีวิต และการที่พวกเขายอมทำทุกอย่างให้ได้ดังหวัง ก็ไม่ต่างกับการถูกกดขี่ในระบบนั้น ซึ่งเป็นการอิงแนวคิดของมาร์กซ์ที่มองว่า การกดขี่ยังคงมีอยู่ เป็นเพราะชนชั้นยอมถูกกดขี่ และนี่เป็นสิ่งที่มาจากจิตสำนึกลวง (false consciousness) และสิ่งที่โครงสร้างส่วนบน (superstructure) ของสังคมกำหนดและปลูกฝังเอาไว้ผ่านความเชื่อ วัฒนธรรม ศิลปะ และวรรณกรรม ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนสัมพันธ์กับโครงสร้างส่วนล่าง (base) โดย ‘ก้อนหิน’ ก็สามารถสื่อความหมายของความคิดของโลกทุนนิยมได้ว่า ทุกคนสามารถประสบความสำเร็จได้หากมีความมุ่งมั่นและพยายามมากพอ ครอบครัวคิมที่มีความเชื่อในแนวคิดนี้จึงหาโอกาสทุกทางเพื่อให้ได้งานในครอบครัวตระกูลพัค ซึ่งเป็นแนวคิดเรื่องอุดมการณ์ (ideology) ที่ทุกคนล้วนตื่นนอนอย่างหนักเพื่อให้ได้ผลประโยชน์มาสู่ตนเอง จนถึงสุดท้ายที่แม้ว่าก้อนหินก้อนนั้นจะไม่มีอยู่แล้ว แต่ความไฝฝืนถึงความรวยก็ไม่ได้หายไปด้วย ก็เป็นแนวคิดแบบวัตถุนิยม (materialism) ของมาร์กซ์ที่กล่าวว่า วัตถุเป็นสิ่งที่กำหนดการกระทำของเรา ก้อนหินจึงเป็นภาพแทนของวัตถุที่แม้ว่าตัวละครจะไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ เพราะสุดท้ายเข้าก็ได้ซื้อเรื่องความพยายามที่นำมาซึ่งความสำเร็จประสบความสำเร็จไปแล้ว

นอกจากนี้การที่ภาพยนตร์พูดถึงเรื่องกลิ่นเหม็นสาบของคนจนที่ครอบครัวพัคแสดงท่าทีเหยียดหยามก็ถือว่าเป็นการแบ่งชนชั้นจากคนภายในสังคมกันเอง ซึ่งคนจนที่วาก็เป็นกลุ่มคนที่ยอมถูกกดขี่ไม่พอ ยังต้องออกแรงทำงานให้กับคนที่กดขี่ตนอีกด้วย โดยบ้านครอบครัวพัคที่ดูถูกคนรับใช้ของตน ก็เหมือนกับการที่คนรวยบอกว่าคนจนดี แต่กินเงินภาษีที่คนรวยหามาได้ แต่เมื่อดูจากภาษีของประเทศโดยรวมแล้ว เงินซื้อสินค้าจากคนชนชั้นทั่วไปกลับมีสัดส่วนที่มากที่สุด สิ่งนี้ก็สะท้อนให้เห็นถึงความคิดของคนฐานะดีที่ยกกระดับตัวตนด้วยตัวเอง และพยายามขีดเส้นให้กับคนต่างชนชั้น

fafa (2563) เขียนบทความเรื่อง “วิเคราะห์บทภาพยนตร์ Parasite : ชนชั้นสูงกับความไม่รู้อะไรในโลกของบับเบิ้ลกันกระแตก” ได้ทำการวิเคราะห์ที่ให้เห็นถึงชุดความคิดของคนรวยผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ มากมาย

ไม่ว่าจะเป็น บ้าน สัตว์เลี้ยง ความเป็นอยู่ที่ต่างกัน ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และการขีดเส้นแบ่งชนชั้นทางสังคม เริ่มจากบ้าน ที่ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่ชัดเจนทางภาพยนตร์ ซึ่งบ้านชนชั้นกลางของครอบครัวคิมที่อาศัยอยู่ใต้ถุนแคบ ๆ ในชุมชนแออัดที่ตั้งอยู่ด้านล่างสุดของทางลาดเนิน เมื่อถึงคราวฝนตก น้ำก็ได้ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำพัดพาให้น้ำท่วมบ้านจนต้องอพยพหนีไปนอนร่วมกับกลุ่มชนชั้นกลางด้วยกัน ในขณะที่บ้านของครอบครัวพัคซึ่งเป็นเศรษฐีใหม่ที่ร่ำรวยมีที่ตั้งอยู่บนยอดเนินขึ้นไปในย่านที่เงียบสงบ มีกำแพงสูงล้อมรอบ แบ่งแยกอาณาเขตออกจากพื้นที่โลกภายนอก เปรียบเสมือนเป็นบับเบิ้ลกันกระแทก มีหน้าซุ้มยังมีบันไดขึ้นเป็นทางเข้าบ้านอีก และยังมีกล้องวงจรปิดรักษาความปลอดภัย บริเวณรอบตัวบ้านก็มีสนามหญ้ากว้างขวาง รั้วกับตัวบ้าน กว้างพอที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย เหล่านี้ถือเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นครอบครัวชั้นสูงที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งเกิดความรู้สึกปลอดภัยจากอันตรายภายนอก ความลำบาก และที่สำคัญที่สุดคือความจน หรือแม้แต่สัตว์เลี้ยงในบ้านของครอบครัวชนชั้นสูง ก็สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่า คุณนายภายในบ้านเองก็ไม่ต่างกับสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน ที่ถึงแม้ว่าคุณภายนอกอาจจะมองว่าคุณนายคนนี้มีหน้าที่เป็นผู้ดูแลความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว แต่แท้จริงแล้วงานบ้านต่าง ๆ ก็เป็นการจ้างแม่บ้านมาทำอยู่ดี หรือแม้แต่การจัดหาครูมาสอนพิเศษ คุณนายคนนี้ก็ได้รับคำแนะนำจากคนอื่นมาอีกที โดยที่ไม่ได้ทำการตรวจสอบประวัติของคนที่จะเข้ามาทำงานภายในบ้านด้วยซ้ำ เมื่อถึงเวลาที่สามีกลับบ้านหลังทำงานเสร็จ ก็เดินติดตามไม่ต่างกับสุนัขในบ้าน ดูเหมือนเป็นสัตว์เลี้ยงของผู้เป็นสามี ที่วัน ๆ แทบไม่ต้องทำหน้าที่อะไรมากมาย ก็มีคนเลี้ยงให้อยู่อย่างสุขสบายได้ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวของสองครอบครัวนี้ก็มีความต่างกันอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าคนชนชั้นกลางจะไม่ได้มีความร่ำรวยอยู่กันอย่างสุขสบาย แต่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกลับใกล้ชิดกันมากกว่าที่คิด เนื่องจากอาจเป็นเพราะพื้นที่ในบ้านที่คับแคบ ไม่มีมุมส่วนตัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องอยู่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันเกือบตลอดเวลา และด้วยสถานะของครอบครัวที่ทำให้ต้องร่วมมือกันฝ่าฝืนอุปสรรคต่าง ๆ ให้อ่านผ่านไปด้วยกัน ในขณะที่ครอบครัวของคนรวย ไม่ได้มีความสนิทสนมเท่าที่ควร และเห็นได้ชัดว่าพ่อแม่ให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว คนในบ้านแทบจะไม่มีใครให้ความสนใจกับลูกสาวได้เท่ากับลูกชาย ซึ่งก็เป็นสิ่งสะท้อนถึงสังคมแบบชายเป็นใหญ่ได้ด้วยนั่นเอง

พีรพล ภัทรนุชาพร (2564) เขียนบทความเรื่อง “Parasite : บทเรียนของการหวังรวยทางลัด ไม่ใช่ชื่อเสียงและไร้ศีลธรรม” ได้มีการวิเคราะห์สัญลักษณ์ในภาพยนตร์ที่อาจเป็นสาเหตุการกระทำของตัวละครไว้ว่า “การที่คนชนชั้นกลางซึ่งแต่เดิมเคารพนับถือคนชนชั้นรวยมาก แต่สุดท้ายกลับมามีร้ายด้วยการฆ่าซึ่งอาจมองได้ว่าเป็นการเนรคุณนี้อาจมีสาเหตุจากการสะสมความแค้น โดยเริ่มจาก กลิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่คนรวยสงสัยและพูดเหยียดคนจนมาโดยตลอด ซึ่งกลิ่นก็คือสัญลักษณ์ของความจน ที่พวกคนจนมีกลิ่นเดียวกันนี้ก็มาจากกลิ่นห้องใต้ถุน รถไฟใต้ดิน สบู่ ผงซักฟอกที่ต้องต้องใช้ร่วมกัน ต่อมาคือการล่าเส้นของคนจน ที่คนรวยอย่างคุณพัคมอง

เหยียดว่าเป็นคนรับใช้นั้นไม่ควรจะลำเส้นเจ้านาย แต่คุณพ่อกลับเป็นคนที่คุณนินทาและพูดถึงคนรับใช้อย่างไม่เห็นหัว ซึ่งถึงแม้ว่าคนรับใช้คนนี้จะแต่งตัวดีมีมารยาท ไม่ไปลำเส้นคุณพ่อกั๊กไหน แต่สุดท้ายกลั่นความจน ก็ยังจะไปสร้างความลามาให้คุณพ่อกับภรรยา และสัญญาที่เป็นตัวแบ่งความจนและความรวยที่ชัดเจนอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงในวันฝนตก ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดฝนตกหนัก เหล่าคนจนต้องลำบากอย่างมากในการจัดการกับน้ำท่วมที่ไหลเข้าบ้านจนเกิดความเสียหาย ต้องเดือดร้อนหาที่ซุกหัวนอนร่วมกับคนจนที่ได้รับชะตากรรมเดียวกัน ไม่เหลือโอกาสที่จะไปมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ในขณะที่วันฝนตกของคนรวยกับเป็นอีกหนึ่งวันที่ไม่ต้องดิ้นรนเอาชีวิตให้รอดจากความลำบากที่คนจนไม่สามารถควบคุมได้ เหตุการณ์ความลำบากเหล่านี้ที่คนรับใช้คนนี้ได้ประสบจนสภาพร่างกายและจิตใจอ่อนแอเต็มที่ ประกอบกับพฤติกรรมของคนรวยที่ไม่เคยเห็นหัวคนจนซึ่งได้ถูกสะสมเป็นความขุ่นเคืองใจมาเรื่อย ๆ จนแม้แต่สุดท้ายเมื่อเกิดเหตุการณ์ฆาตกรรมที่ลูกสาวนายคิมโดนแทง คุณพ่อก็ยังทำสีหน้าดูถูกกลั่นคนจนทั้งที่เป็นสถานการณ์วิกฤต จึงทำให้นายคิมหมดความอดทนจนในที่สุดก็ได้ลงมือฆ่าคุณพ่อก่อนหน้ากลุ่มคนจำนวนมาก” เหล่านี้ล้วนเป็นสัญญาณภายในภาพยนตร์ที่ผู้กำกับได้สอดแทรกมาเพื่อเป็นการวางเหตุผลในการกระทำของตัวละคร

ปราโมช สังข์วิเศษ (PatSonic) (2564) ได้ตีความสัญญาณในภาพยนตร์เรื่อง Parasite เอาไว้ดังนี้

- ความจริง : คนรวยมักปิดบังความจริง โดยตอนที่คนรวยบอกสาเหตุที่ไล่คนรับใช้เก่าออก ก็ไม่ได้พูดตรง ๆ แต่กลับปกปิดเอาไว้ เนื่องจากครอบครัวคนรวยมองว่าการกระทำอย่างการแอบมีเพศสัมพันธ์และเสพยาของเขานั้นเป็นเรื่องที่น่าอับอาย หรือแม้แต่ตอนคุณนายพัคจะไล่แม่บ้านคนเก่าออก ก็ไม่กล้าบอกสาเหตุที่แท้จริงว่าเพราะอะไร แต่กลับคิดหาเหตุผลอื่นมาพูดแทน

- ก้อนหิน : ก้อนหินเป็นสิ่งที่ครอบครัวคนจนให้ความหมายว่าเป็นเครื่องรางนำโชค เนื่องจากเมื่อได้หินก้อนนี้ ความโชคดียิ่งเข้ามาในรูปแบบที่พวกเขาได้มีโอกาสได้เข้าไปทำงานในครอบครัวของคนรวย ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสที่ดีในการเปลี่ยนแปลงชีวิต และเมื่อถึงสถานการณ์ที่ต้องเอาชีวิตรอด ลูกชายของครอบครัวกลับนึกถึงหินนำโชคเป็นสิ่งแรกแทนที่จะเป็นสิ่งของที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งอาจตีความหมายได้ว่า ครอบครัวคนจนมักจะหวังพึ่งโชคชะตาและสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจเหนือสิ่งอื่นใดเสมอ

- กลิ่น : การที่คนจนมีกลิ่นเฉพาะตัวกันจนทำให้คนรวยรู้สึกรังเกียจ เหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ากลิ่นก็คือสัญญาณของความจนนั่นเอง โดยคนรวยก็ได้เหยียดหยามกลิ่นนี้จนสะสมเป็นของความไม่พอใจของคนจนที่ได้ถูกเหยียดนั่นเอง

- เส้นแบ่งความจน-รวย : ภายในภาพยนตร์มีเส้นที่แบ่งความรวยและจนของตัวละครออกจากกัน ไม่ว่าจะป็นรอยต่อกระจก รอยต่อผนังบ้าน และยิ่งไปกว่านั้น การใช้มุมกล้องที่ต่างกันระหว่างคนรวยและคนจน

โดยคนจนจะถูกถ่ายในมุมก้มเพื่อแสดงออกถึงชนชั้นที่ต่ำกว่า ส่วนคนรวยจะถ่ายแบบมุมเงยขึ้น เพื่อให้เห็นว่าพวกเขาอยู่สูงกว่าคนปกติ

- เต็นท์ : อุปกรณ์ที่ลูกชายครอบครัวคนรวยชื่นชอบ ถูกนำมาใช้เสียดสีได้อย่างแนบเนียน เพราะเต็นท์หลังนี้เป็นของคนรวย ทนทานและที่สำคัญ เป็นสิ่งที่ผลิตจากสหรัฐอเมริกา ทำให้ลูกชายครอบครัวคนรวยสามารถออกไปเล่นในเต็นท์กับสภาพฝนตกหนัก โดยที่ไม่ต้องกังวลเรื่องความปลอดภัย แตกต่างจากครอบครัวคนจนที่ต้องเจอกับน้ำเข้าบ้าน น้ำท่วม ไม่มีที่แม่แต่จะให้ลูกห้วนนอนในคีนั่น

2.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคม และวัฒนธรรมของเกาหลีผ่านสัญลักษณ์ในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต (Parasite)

พีแนนนีเพน (2562) เขียนบทความเรื่อง “Parasite : ตีแผ่ชนชั้นทางเพศที่ผู้หญิงไม่เคยเท่าเทียมผู้ชาย” กล่าวถึงสภาพสังคมของเกาหลีใต้ที่มีการแบ่งแยกชนชั้นทางเพศว่า ภาพยนตร์ Parasite สะท้อนให้เห็นว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมแบบปิตาธิปไตย หรือสังคมชายเป็นใหญ่ ซึ่งปัญหาการแบ่งชนชั้นทางเพศนี้สืบทอดกันมาอย่างยาวนานจากปรัชญาลัทธิขงจื้อที่แทรกซึมเข้ามาตอนเกาหลีรับอิทธิพลของจีน ซึ่งแนวคิดขงจื้อมีการกำหนดบทบาทสตรีให้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชาย โดยจุดสังเกตแรกคือ การเป็นแม่บ้านของคุณนายพัคที่ต้องคอยจัดการทุกอย่างตามที่มีต้องการ การที่คุณพัคผู้เป็นสามีออกไปทำงานนอกบ้านส่วนคุณนายพัคผู้เป็นภรรยาต้องอยู่ดูแลบ้าน ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่จากระบบชายเป็นใหญ่ และต่อมาเรื่องการรักลูกชายมากกว่าลูกสาว จะเห็นได้ว่าครอบครัวพัคละเลยและไม่ได้ให้ความสำคัญลูกสาวเท่ากับลูกชาย พวกเขาไม่รับฟังความเห็นหรือใส่ใจความรู้สึกลูกสาวเลย แต่กลับตามใจลูกชายเกือบทุกอย่าง สิ่งเหล่านี้ก็บ่งบอกให้เห็นถึงการที่สังคมให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง สถานะของลูกชายไม่เท่าเทียมกับลูกสาว ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ฝังรากลึกอยู่กับคนเกาหลีมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน

นรา (2563) เขียนบทความเรื่อง “ขบวนการแก๊ง : Parasite” ได้กล่าวถึงการที่ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นทางสังคมผ่านสัญลักษณ์ว่า ภายในภาพยนตร์ไม่ได้อธิบายออกมาอย่างชัดเจนถึงสาเหตุของช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้นว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร แต่เป็นการมุ่งแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อทั้งสองฝ่ายจากปัญหาสังคมนั้น ซึ่งภาพยนตร์ไม่ได้มีการเล่าถึงประวัติพื้นเพของครอบครัวคิมว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้นถึงได้มีสภาพครอบครัวที่ยากจน แต่เป็นการชี้ให้เห็นว่าความยากจนนี้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาอย่างไร และเป็นตัวขับเคลื่อนให้พวกเขาดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไรมากกว่า ซึ่งผู้เขียนบทความอาจสรุปได้ว่า

ความจนเป็นต้นตอของอาชญากรรม และอีกทางหนึ่ง คนจนอาจต้องใช้วิธีสกปรกในการนำมาซึ่งเป้าหมาย เพราะด้วยจำนวนเงินที่มีไม่มาก ทำให้ทางเลือกในชีวิตก็ไม่ได้มีอยู่มากพอที่จะเลือกทางที่ถูกต้องเช่นกัน

บดินทร์ เทพรัตน์ (2563) เขียนบทความเรื่อง “บทวิเคราะห์ภาพยนตร์ Parasite ชั้นชั้นที่ต่าง ใครกันแน่ที่เป็นปรสิต” ได้กล่าวถึงสภาพสังคมของเกาหลีที่มีลักษณะเป็นระบบทุนนิยมว่า การที่ไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนจนต่างก็ไม่ได้ผิดเท่ากับระบบที่ไม่เป็นธรรม ที่เป็นปัจจัยทำให้ครอบครัวพักรวยมากและกดให้ครอบครัวคิดต้องลำบาก ซึ่งระบบนี้ทำให้คนรวยเป็นเพียงแค่ 1% ของประชากรทั้งหมด เป็นระบบที่ทำให้ชนชั้นล่างไม่สามารถดันตัวเองให้ขึ้นเป็นไปชนชั้นสูงได้ง่าย ๆ แต่ระบบที่ไม่เป็นธรรมนี้ก็ดูจะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถลบล้างออกไปได้เช่นเดียวกัน ซึ่งหากจะกล่าวโทษฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คนรวยเองก็มีส่วนผิดจากการเพิกเฉยต่อปัญหาหรือความทุกข์ยากของชนชั้นที่อยู่ต่ำกว่าตัวเอง รวมถึงเฉยเมยต่อระบบที่ไม่เป็นธรรมเหล่านี้ ซึ่งโทษของมันก็ทำไปสู่การถูกแทงข้างหลังจากความคับแค้นใจของชนชั้นเหล่านั้นนั่นเอง แต่ในขณะเดียวกัน ก่อนหน้าที่จะเกิดความแค้น ครอบครัวชนชั้นล่างอย่างตระกูลคิมก็เคยได้ชื่นชมและมองครอบครัวพัคว่าเป็นผู้มีบุญคุณ โดยเฉพาะครอบครัวห้องใต้ดินยิ่งเคารพเทิดทูนครอบครัวพัคมาก ซึ่งการที่ครอบครัวนี้เซ็ดซุบุคคลราวกับเป็นเทพ ถือเป็นการเสียดสีถึงเกาหลีเหนือไปในตัว ทั้งนี้ ประเด็นที่น่าสนใจกลับเป็นการปะทะของคนชนชั้นล่างด้วยกันเอง โดยการที่ครอบครัวคิมปฏิเสธความช่วยเหลือของแม่บ้านคนเก่า เป็นสิ่งแสดงถึงการทอดทิ้งของคนชนชั้นเดียวกัน และเกิดการต่อสู้กันเองเพื่อที่จะได้ใช้ทรัพยากรของครอบครัวพัคเพียงฝ่ายเดียว การร่วมมือเพื่อล้มล้างระบบจึงเป็นสิ่งที่ยากที่จะเกิดขึ้น และสุดท้ายการแก้ปัญหาที่แท้จริงไม่ใช่การฆ่าคุณพัค เพราะสิ่งที่ถูกจัดการคือตัวบุคคล ไม่ใช่ระบบซึ่งเป็นปัญหาแท้จริง สุดท้ายก็ยังต้องมีคนที่เดือดร้อนจากระบบที่ยังอยู่นี้ต่อไปเรื่อย ๆ ตอบจบของเรื่องคุณพ่อบ้านคิมได้กลายเป็นคนที่ต้องอยู่ในชั้นใต้ดินแทนคนเก่าเพื่อหลบซ่อนตัว โดยลูกชายต้องหาทางสร้างฐานะมาซื้อบ้านหลังนั้นเพื่อช่วยให้พ่อของเขาได้กลับขึ้นมาใช้ชีวิตบนพื้นดินได้อย่างคนทั่วไป ซึ่งหากดูจากระบบสังคมไม่เป็นธรรมที่ได้กล่าวไปข้างต้น ภาพแห่งความสุขที่ปรากฏในช่วงสุดท้ายของภาพยนตร์ก็ดูจะเป็นความฝันที่ยากจะเป็นจริง

ไรวินทร์ ทันอินทรอาจ (2564) เขียนบทความในวารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์เรื่อง “วิเคราะห์การสะท้อนสังคมที่ปรากฏในภาพยนตร์ที่กำกับโดย บง จุนโฮ” ได้กล่าวถึงสิ่งที่ภาพยนตร์สะท้อนสังคมในด้านเศรษฐกิจของเกาหลีไว้ว่า ภาพยนตร์เรื่อง Parasite แสดงให้เห็นถึงปัญหาทางเศรษฐกิจทั้งในประเด็นของปัญหาการว่างงานและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน โดยจะเห็นได้ว่าครอบครัวตระกูลคิมทั้งหมดเป็นบุคคลว่างงาน และพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มีโอกาสหางานให้คนภายในครอบครัว หรือแม้แต่การใช้ชีวิตอย่างลำบากซึ่งแตกต่างจากครอบครัวตระกูลพัคที่มีฐานะร่ำรวย ทั้งเรื่องที่อยู่อาศัย การแต่งกาย

หน้าที่การงาน การเข้าถึงโอกาส ลักษณะนิสัย อาหารการกิน หรือแม้แต่เรื่องของกลิ่นตัวก็ตาม เหล่านี้ทั้งสิ้นได้เปรียบเทียบถึงการแบ่งแยกชนชั้นทางสังคมของเกาหลีผ่านตัวสัญลักษณ์

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบททางประวัติศาสตร์และการเมืองของเกาหลีใต้

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเกาหลี สามารถสรุปได้ว่า ยุคแรกของเกาหลีใต้ยังเป็นยุคของคนหลายเผ่าพันธุ์และมีการปกครองแบบอาณาจักร โดยอาณาจักรแรกคืออาณาจักรโซซอนโบราณ ต่อมาเป็นยุคสามอาณาจักร ได้แก่ อาณาจักรโคกูรยอ อาณาจักรแพ็กเจ และอาณาจักรซิลลา และต่อมาเป็นยุคอาณาจักรเหนือใต้ ยุคสามอาณาจักรหลัง และได้กลายมาปกครองเป็นยุคราชวงศ์โครยอ ยุคราชวงศ์โชซอน ยุคจักรวรรดิเกาหลีที่ยกสถานะจากราชอาณาจักรเป็นจักรวรรดิ จนต่อมาที่เกาหลีถูกปกครองโดยญี่ปุ่น และหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงในปี ค.ศ.1948 ได้มีการแบ่งประเทศออกเป็นเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ โดยใช้เส้นละติจูดที่ 38 องศาเหนือเป็นเส้นแบ่ง โดยมีสหภาพโซเวียตดูแลเกาหลีเหนือซึ่งปกครองแบบระบอบสังคมนิยม ส่วนอเมริกาดูแลเกาหลีใต้ซึ่งปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย

หลังจากเกาหลีถูกแบ่งแยก การเมืองการปกครองของเกาหลีใต้ช่วงหนึ่งกลายเป็นยุคของเผด็จการ เนื่องจากผลของการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองซึ่งนำไปสู่การรัฐประหาร จนต่อมาเกาหลีใต้ได้รับเชิญให้เป็นสมาชิกสหประชาชาติ ทำให้มีการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี ค.ศ. 1997 ซึ่งประมุขของประเทศคือประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน และมีนายกรัฐมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐสภา ทั้งนี้เกาหลีมีเขตการปกครองเป็น 9 จังหวัดและ 6 เขตการปกครอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ในปัจจุบันการเมืองการปกครองของเกาหลีใต้ก็ยังคงเป็นระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีประธานาธิบดีที่ได้รับเลือกจากประชาชนโดยตรงเข้ามาทำหน้าที่เป็นทั้งประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหารประเทศ และมีหัวหน้ารัฐบาลส่วนท้องถิ่นคอยดูแลบริหารงานในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม เกาหลีใต้ยังมีแนวความคิดแบบอำนาจนิยมและยึดถือลัทธิชาตินิยมเป็นหลักในการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศหรือแม้แต่กิจการระหว่างประเทศก็ตาม เกาหลีจะเกิดความผูกพันรักชาติหรือคนกลุ่มเดียวกันซึ่งก่อให้เกิดเป็นระบบการเมืองแบบพวกพ้อง (crony) และยึดพื้นเพเดิม (regionalism) ทั้งในแง่การปกป้อง การสนับสนุน การกระทำตาม ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ให้กันอย่างลงตัว และส่งผลให้ยึดแต่คนภายในเป็นหลักและยากที่คนภายนอกจะเข้าไปร่วมด้วย จึงกล่าวได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการรวมกลุ่มใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มมาก กลุ่มนั้นก็จะเป็นขบวนการประชาสังคมที่ทำการเคลื่อนไหวต่อสู้กับอำนาจทางการเมืองของรัฐบาล เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่ลงตัวมากที่สุดต่อกลุ่มคนส่วนมากนั่นเอง

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบททางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบททางเศรษฐกิจของเกาหลี สามารถสรุปได้ว่า แรกเริ่มเดิมทีประเทศเกาหลีเป็นสังคมเกษตรกรรม และหลังเกิดสงครามเกาหลีเกาหลีก็ได้กลายเป็นหนึ่งในประเทศที่ยากจนที่สุดในโลกจากความเสียหายของสงคราม แต่หลังญี่ปุ่นได้ปลดปล่อยเกาหลีจากการเป็นอาณานิคมก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ โดยถึงแม้ช่วงแรกเศรษฐกิจเกาหลีจะตกต่ำเป็นอย่างมาก แต่เมื่อประธานาธิบดีอึยซึงมันเข้ามาปฏิรูปเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1948 และสภาพภูมิประเทศที่มีพื้นที่จำกัด ทำให้เกาหลีได้เปลี่ยนทิศทางการเป็นสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกทำให้เศรษฐกิจเกาหลีพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาโงกนของบริษัทใหญ่และเกิดหนี้สะสมซึ่งนำมาสู่วิกฤตการเงินในปี ค.ศ. 1997 หรือวิกฤตการต้มยำกุ้ง โดยเกาหลีต้องลดค่าเงินวอน ซึ่งนำมาสู่สภาวะภาคธุรกิจล้มละลาย เกาหลีจึงต้องยอมรับการช่วยเหลือด้วยการกู้เงินจาก IMF และฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยการเข้าร่วมเป็นเขตการค้าเสรี และต่อมายังจัดตั้งนโยบายลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนากรุงโซลให้เป็นเมืองที่ทันสมัยระดับโลก แต่ผลยังไม่ดีเท่าที่ควร เกาหลีจึงกลับมาให้ความสนใจกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างระบบคมนาคม ทำให้ความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ต่าง ๆ ลดลง แต่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับภาคเกษตรกรรมแทน ซึ่งรัฐบาลได้ออกนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทเพื่อเพิ่มศักยภาพให้เกษตรกร

จะเห็นได้ว่า เกาหลีในช่วง 10-40 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจเกาหลีสามารถพัฒนาและเติบโตได้อย่างรวดเร็วถึงแม้ว่าจะเจออุปสรรคและวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมากมาย โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จเกิดจากความสำเร็จของนโยบายเปิดเสรีกับต่างประเทศ ปัจจัยด้านทุนมนุษย์ที่มีการลงทุนพัฒนาด้านการศึกษา และปัจจัยด้านประสิทธิภาพของรัฐบาลที่มีการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกาหลีก้าวขึ้นมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมระดับต้นของภูมิภาคเอเชียและได้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ทั้งนี้เกาหลีมีความท้าทายใหม่ทั้งในเรื่องของบทบาทภาครัฐในระบบเศรษฐกิจ การเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และสถานการณ์โรคระบาดที่เกาหลีจะต้องรับมือกันต่อไปในอนาคต

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลีใต้

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลี สามารถสรุปได้ว่า ด้วยสภาพภูมิประเทศของประเทศเกาหลีซึ่งเป็นคาบสมุทรและส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบสูง ทำให้เกาหลีมีวัฒนธรรมที่ค่อนข้างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่ในขณะเดียวกันก็มีการรับอิทธิพลจากประเทศใกล้เคียงบ้าง โดยสมัยโบราณของเกาหลีก็เคยได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากจีนเช่นกัน เนื่องจากสมัยเกาหลีโบราณก็ได้มีการต่อสู้แย่งอำนาจกับจีนเกิดขึ้นอยู่บ่อยและมีการค้าขายระหว่างกันอยู่บ้าง ซึ่งสิ่งที่เกาหลีได้รับอิทธิพลมาจากทั้งระบบการปกครองหรือระบบสังคมต่าง ๆ วิทยาการในการใช้อาวุธ ความเชื่อทางลัทธิศาสนา และสิ่งสำคัญที่เกาหลีรับมาจนนำไปสู่การดัดแปลงเป็นภาษาเกาหลีที่ใช้กันมาถึงปัจจุบันก็คือตัวอักษรจีนนั่นเอง ต่อมาเมื่อเกาหลีถูกญี่ปุ่นปกครองเป็นประเทศอาณานิคม เกาหลีก็ได้รับอิทธิพลจากญี่ปุ่นมาด้วย ไม่ว่าจะเป็นแนวความคิด และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น ต่อมาเมื่อเกิดสงครามเกาหลีและญี่ปุ่นได้คืนอาณานิคมให้กับเกาหลี อเมริกาจึงได้เข้ามามีบทบาทในประเทศเกาหลี เกาหลีใต้จึงได้รับอิทธิพลจากอเมริกาด้วยเช่นกัน ที่เห็นได้ชัดจะเป็นเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองและรูปแบบเศรษฐกิจ ส่วนในเรื่องของวัฒนธรรมเกาหลีก็ค่อย ๆ ซึมซับรับเข้ามาเป็นอย่าง ๆ ไป

จะเห็นได้ว่าถึงแม้เกาหลีจะเป็นประเทศที่มีความเป็นของตัวเองสูงเนื่องจากสภาพภูมิประเทศ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเกาหลีได้มีการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือแม้แต่โดนแทรกแซงอำนาจจากประเทศภายนอก สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและเกาหลีก็ได้รับอิทธิพลทั้งในด้านความคิด วัฒนธรรม และอีกหลายอย่างเข้ามาผสมผสานให้เข้ากับบริบททางสังคมของประเทศตนเองจนกลายเป็นสิ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวได้มาถึงทุกวันนี้

นอกจากนี้ กิตติ ประเสริฐสุข (2561) เขียนบทความในวารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาเรื่อง “Soft Power ของเกาหลีใต้: จุดแข็งและข้อจำกัด” ได้กล่าวถึงแนวคิดการส่งออกวัฒนธรรมอ่อน ได้ดังนี้ ในแผนการพัฒนาประเทศของเกาหลีหลังสิ้นสุดสงคราม หรือการดำเนินนโยบายต่างประเทศสมัยประธานาธิบดีลิม ยองบัก ซึ่งได้หันมาให้ความสำคัญกับอำนาจอ่อน หรือ Soft Power (การครอบงำทางวัฒนธรรมอย่างละมุนละม่อม) เพื่อเป็นการยกระดับสถานะของประเทศให้ทัดเทียมกับสถานทางเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้าที่มีรายได้สูง ซึ่งสิ่งสำคัญที่เป็นเหตุให้เกาหลีต้องเพิ่มพลังให้กับอำนาจอ่อนเป็นเพราะปัจจัยแรกคือ ข้อจำกัดทางรัฐศาสตร์จากการที่เกาหลีถูกรายล้อมไปด้วยประเทศมหาอำนาจอย่างจีน ญี่ปุ่น และรัสเซีย ทำให้การใช้อำนาจแข็งของเกาหลีไม่เพียงพอต่อการป้องกัน

ประเทศ ซึ่งเห็นได้จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาว่าเกาหลีมักถูกรุกรานจากชาติอื่น ปัจจัยถัดไปคือการพึ่งพิงอำนาจทางการทหารกับอเมริกา ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวทำให้เกาหลีไม่สามารถพัฒนากองกำลังทหารให้มีอำนาจมากพอ และปัจจัยสุดท้ายคือเกาหลีมีทรัพยากรทางมนุษย์หรือกำลังคนน้อย อันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการดำเนินอำนาจแข็ง ในขณะที่อำนาจอ่อนไม่มีข้อจำกัดในส่วนนี้ ทั้งนี้เกาหลีก็ได้มองถึงการสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการส่งออกสินค้าทางวัฒนธรรมและต้องการสร้างความภูมิใจในความเป็นชาติของตนด้วยนั่นเอง

อำนาจอ่อนทางวัฒนธรรมของเกาหลีที่เป็นที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันในนาม “ฮันรยู” (한류 : Hallyu) หรือ “คลื่นเกาหลี” (Korean Wave) ซึ่งได้รับการพัฒนาหลังจากที่เกาหลีได้รับความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นและได้มีการยกเลิกนโยบายเซ็นเซอร์ โดยอำนาจอ่อนทางวัฒนธรรมของเกาหลีทั้งแบบดั้งเดิมและสมัยนิยม โดยจะมีดังนี้ ได้แก่ ละคร (K-Drama) ภาพยนตร์ (K-Movies) เพลงและดนตรี (K-Pop) อาหารเกาหลี (Hansik) และชุดแต่งกาย (Hanbok) เป็นต้น

บทที่ 3

แนวคิดสัญวิทยา (Semiology) หรือ สัญศาสตร์ (Semiotics)

กาญนา แก้วเทพ (2552) ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัญญา” ไว้ว่า สัญญา (Sign) หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริง/ตัวจริง (Object) ในตัวบท (Text) และในบริบท (Context) หนึ่ง ๆ สิ่งที่น่ามาใช้เป็นสัญญานั้น อาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ หรืออาจจะเป็นรูปภาพ และ F. de Saussure (อ้างใน กาญนา แก้วเทพ , 2542 , หน้า 82) ได้กล่าวถึงนิยามของ สัญวิทยา หรือ สัญญาวิทยา (Semiology) ว่าเป็นศาสตร์ที่ศึกษาวิถีชีวิตของสัญญาณที่อยู่ในบริบทหนึ่ง ๆ (Life of Sign) จากนิยามดังกล่าวแสดงว่าต้องมีการประกอบสร้างหรือสถาปนาสัญญาณ (Constitute) ตั้งอยู่ภายในเงื่อนไขหรือกฎข้อบังคับ

นอกจากนี้ ยังกล่าวอีกว่า สัญญาวิทยา (Semiology) หรือสัญศาสตร์ (Semiotics) เป็นศาสตร์ใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นและมีการพัฒนาอย่างจริงจังในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น ชาร์ล เพียร์ส (C. Peirce) นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกัน และเฟอ์ดีนัน เดอ โซซูร์ (F. de Saussure) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส

มณีวรรณ ชาตวนิช และสมภพ ชาตวนิช (2555) ได้มีการยกคำอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับสัญวิทยาของนักวิชาการหลายท่านไว้ ดังนี้

แนวคิดของเพียร์ส (Peirce, 1955) มุ่งความสนใจไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวสัญญาณกับวัตถุจริง คือ ส่วนที่เป็นตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) และได้จัดแบ่งประเภทของสัญญาณ (Sign) ออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ ไอคอน (Icon) ซึ่งมีลักษณะคล้ายวัตถุที่สุด อินดิคส์ (Index) จะมีความเกี่ยวข้องแบบเป็นเหตุผลโดยตรง และซิมโบล (Symbol) ซึ่งจะไม่มี ความเชื่อมโยงระหว่างตัวสัญญาณกับวัตถุจริง แต่จะมีความหมายจากการตกลงร่วมกันในสังคมหรือหมู่ผู้ใช้สัญญาณด้วยกันเอง ดังนั้นผู้ใช้สัญญาณจึงต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น ตัวอักษร หรือโลโก้

แนวคิดของเดอ โซซูร์ (de Saussure, 1959) ได้ให้ความสนใจที่ความสัมพันธ์สองปัจจัย ระหว่างตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) โดยทุกสัญญาณจะมีอยู่ 2 มิติ มิติหนึ่ง คือ มิติส่วนร่วม เรียก “Language” หรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ และมิติสองคือ Speech หรือลีลาการใช้ โดยสัญญาณหนึ่งจะยังไม่มี ความหมายในตัวเองจนกว่าจะไปเทียบเคียงกับสัญญาณย่อยตัวอื่น ๆ และเดอ โซซูร์ได้จัดประเภทและระดับของ ความหมายที่แทรกอยู่ในสัญญาณเป็น 2 ประเภท อย่างแรกคือ ความหมายโดยอรรถ (Denotative Meaning)

คือความหมายที่เข้าใจตรงกันโดยส่วนใหญ่ ส่วนประเภทที่สองคือ ความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) คือ ความหมายทางอ้อมที่เกิดจากความเข้าใจเฉพาะกลุ่ม หรือประสบการณ์ส่วนบุคคล

ส่วนแนวคิดของ บาร์ตส์ (Barthes, 1957) ซึ่งเป็นนักสัญวิทยาที่ศึกษาสัญลักษณ์และเป็นคนแรกที่ริเริ่มและประยุกต์แนวคิดสัญศาสตร์ที่พัฒนาจากภาษาศาสตร์มาใช้วิเคราะห์ภาพต่าง ๆ ตามความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) โดยความหมายชั้นนี้จะเป็นการตีความหมายระดับที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้องและเป็นการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์กระทบกับอารมณ์ความรู้สึกและคุณค่าทางวัฒนธรรม และสัญลักษณ์นี้จะทำหน้าที่ถ่ายทอดความหมายโดยนัยแฝง และถ่ายทอดความหมายในลักษณะมายาคติ (Myths) หรือกล่าวได้ว่า ความหมายใดก็ตามที่ทำให้เราให้ความหมายกับภาพโดยไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยแต่ละคนจะรับรู้และตีความแตกต่างกันไป นอกจากนี้บาร์ตส์ยังให้ความสำคัญกับรหัส (Code) คือการสร้างรหัสผ่านภาษาที่เป็นตัวกำหนดความคิดร่วมกันในสังคม

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้เห็นว่า การกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ร่วมกันในสังคมเกิดขึ้นได้จากอิทธิพลในวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงกับสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์ โดยกระบวนการตีความสัญลักษณ์นั้นมีแบบทั้งที่เป็นสากลและแบบไม่เป็นสากล โดยในบทความวิจัยนี้ ผู้เขียนต้องการที่จะหาสัญลักษณ์และสิ่งที่มีต่อความหมายในตัวสัญลักษณ์นั้น ภายในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม (2555) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการให้สัญลักษณ์ภายในภาพยนตร์ไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสื่อความหมายด้วยภาพและเสียงเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการศึกษาการสร้างความหมายนั้นสัมพันธ์กับเรื่องของสัญวิทยา (Semiology) ซึ่งระบบสัญลักษณ์สนใจทุกสิ่งทุกอย่างที่มีความหมายอยู่ในตัวมันเอง เช่น ภาพหรือสัญลักษณ์พิเศษ หรือการใช้เทคนิค ภาพ แสง สี ต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็นในภาพยนตร์เพื่อสื่อความหมายบางอย่างออกมา โดยวัตถุดิบทุกอย่างที่มีอยู่ในสัญลักษณ์ล้วนมีความหมายอยู่ในเนื้อใน เช่น แหวนแต่งงาน การกิน อาการเจ็บป่วย ฯลฯ ต่างล้วนมีความหมายทั้งสิ้น และการวิเคราะห์นั้นได้ให้ความสัมพันธ์ของสิ่งสามสิ่ง คือ ตัวบท ความหมายของตัวบท และวัฒนธรรมบริบทของตัวบท โดยการมีความหมายของตัวบทนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการยกแนวคิดของนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสัญวิทยาอีกมาก ได้แก่ สุทธิณี ละไมเสถียร (2538) , Ferdinand de Saussure (1857-1913) , Roland Barthes (1915-1980) , James Monaco (1977) โดยมีรายละเอียดดังนี้

สุทธิณี ละไมเสถียร (2538) ได้อธิบายว่า สัญวิทยา (Semiology) เป็นการศึกษาในเรื่องของสัญลักษณ์ (Sign) รหัส (Code) และวัฒนธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่สำคัญของสัญลักษณ์และการที่สัญลักษณ์นั้นถูกมาใช้ในสังคม โดย Ferdinand de Saussure เห็นว่าการให้ความหมาย (Signification) คือ ความสัมพันธ์ของตัวสัญลักษณ์ที่มีต่อระบบอ้างอิงทางภาวะวิสัย โชซูร์ได้แบ่งสัญลักษณ์ออกเป็นตัวหมาย

(Signified) ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นเป็นเครื่องหมายที่เป็นสัญลักษณ์หรือรูปแบบเชิงรูปธรรมที่สามารถรับรู้ได้ด้วยอายตนะทั้ง 5 และตัวหมายถึง (Signifier) คือความคิดเชิงนามธรรมของผู้สร้างหรืออ่านความหมาย ยกตัวอย่างเช่น คำว่า “ม้า” ตัวหมายถึงมีความหมายถึงตัวม้าจริง ๆ และตัวอักษรคำว่าม้าถือเป็นตัวหมายถึง

ส่วนแนวคิดของนักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศส Roland Barthes (1915-1980) ได้ขยายความเพิ่มจาก โซซูร์โดยครอบคลุมถึงกระบวนการสร้างความหมายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมนั้น ๆ ด้วย และมีขั้นตอนในกระบวนการสร้างความหมาย 2 ระดับ คือ การตีความหมายตรง (Denotation) ซึ่งเป็นความหมายที่ยอมรับกันทั่วไปตามที่ปรากฏ และระดับสองคือการตีความหมายแฝง (Connotation) จะค่านิยมในวัฒนธรรมนั้นเข้ามากระทบกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้รับสาร ซึ่งความหมายแฝงนี้จะเกิดขึ้นจากการกำหนดรูปแบบของตัวหมายถึง (Signifier) แต่ยังคงตัวหมายถึง (Signified) เอาไว้ โดยกระบวนการสร้างความหมายนัยตรง (Denotation) มีลักษณะเป็นสากลมากกว่าการตีความหมายแฝง (Connotation) ในขั้นที่ 2 ที่ค่านิยมทางวัฒนธรรมทำให้การตีความหมายเปลี่ยนแปลงไป

เมื่อพูดถึงการกระบวนการสร้างความหมายของการศึกษาตัวบทโดยวิธีทางสัญวิทยา จะพบว่า “รหัส” เป็นตัวเชื่อมต่อกันอย่างเข้ด้วยกัน และสิ่งนี้จะทำให้เข้าใจความหมายของตัวบทนั้นได้ James Monaco (1977) ได้มีการพูดถึงคำศัพท์ทางสัญวิทยาสำหรับการนำวิธีทางสัญวิทยาไปใช้ในการศึกษาภาพยนตร์ บางคำ เช่น Metaphor : การส่งผ่านความหมายโดยการเปรียบเทียบ , Metonymy : การส่งผ่านความหมายจากลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน , Synecdoches : ลักษณะคำพูดที่แทนความหมายส่วนรวมทั้งหมด , Synchronic : การศึกษาเชิงวิเคราะห์จากองค์ประกอบย่อยของตัวบท , Diachronic : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์จากวิถีทางของเรื่อง , Icon/Index/Symbol : การจัดประเภทของสัญวิทยา, Paradigmatic : การวิเคราะห์ตัวบทที่เกี่ยวข้องกับการหารูปแบบของความตรงกันข้าม และ Syntagmatic : การพิจารณาตัวบทที่ประกอบกันเป็นเรื่อง

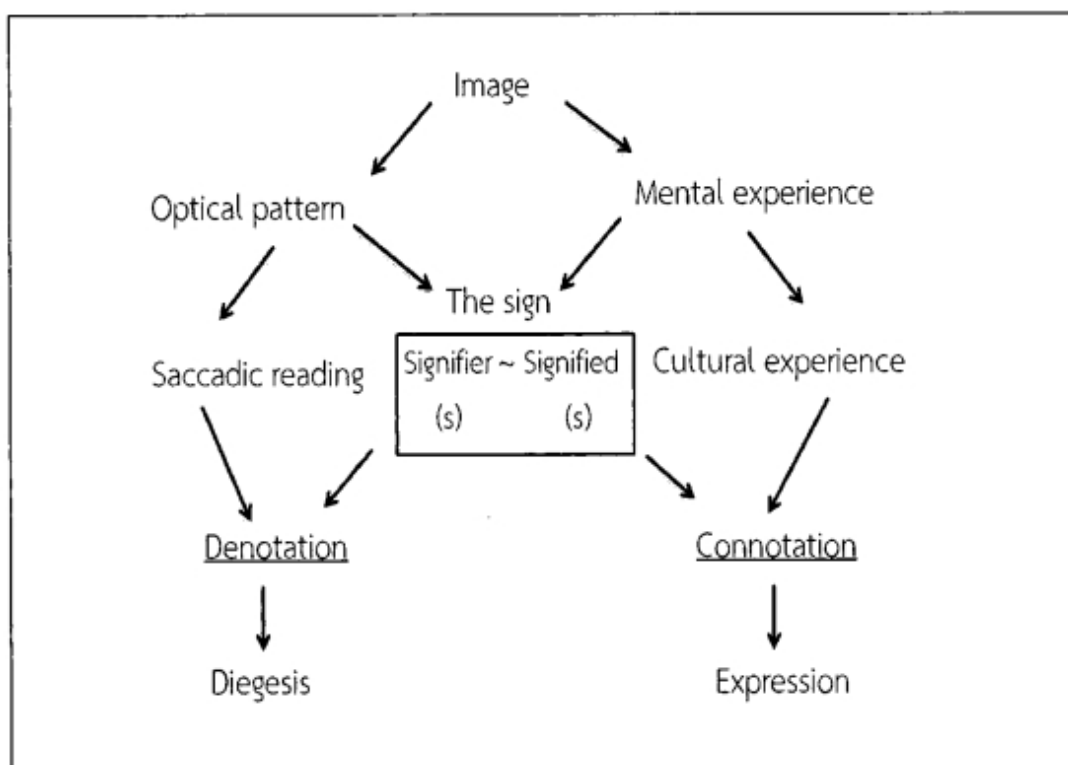
โดย Paradigmatic และ Syntagmatic นั้นมีคุณค่าแท้จริงเสมือนกับเป็นเครื่องมือสำหรับการทำความเข้าใจสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อความหมาย ทั้งนี้ ในแง่ศิลปะของการถ่ายทำภาพยนตร์นั้นมีอยู่ 2 คำถามที่ครอบงำจิตใจผู้สร้างอยู่ คือ “เราจะถ่ายอย่างไร” (What Choices to Make : The Paradigmatic) และ “เราจะนำเสนออย่างไร”(How to edit : The Syntagmatic) และหากจะศึกษาสัญวิทยาในทางภาพยนตร์จะมุ่งเน้นการถ่ายทอดความหมายผ่าน Syntagmatic เนื่องจากเป็นงานศิลปะที่แตกต่างจากศิลปะรูปแบบอื่นอย่างเห็นได้ชัด Syntagmatic Categories ที่เกี่ยวกับการตัดต่อ (Editing) และ มontage จะทำให้รู้สึกถึงความเป็นศาสตร์ทางภาพยนตร์อย่างมากที่สุด

นอกจากนี้ James Monaco (1977) ยังกล่าวอีกว่า โดยทั่วไปแล้ว การตีความหมายนัยตรงในภาพยนตร์ (Cinema’s Connotations) จะขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการเปรียบเทียบภาพหนึ่งด้วยอีกภาพหนึ่ง

(Comparisons of The Image with Image) ที่ไม่เจาะจง และการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างภาพที่มา ก่อนกับมาหลัง (Syntagmatic) ดังนั้น ความรู้สึกเรื่องของการตีความหมายจากความหมายนัยแฝงวัฒนธรรม (Sense of The Cultural Connotations) จะขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการเปรียบเทียบส่วนย่อยด้วยส่วน ทั้งหมด (Comparisons of The Part with The Whole : Synecdoche) และรายละเอียดสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง แบบแนวคิด (Associated Details with Ideas: Mytonymy)

โดยไวยากรณ์ของฮอลลีวูด (Hollywood Grammar) อธิบายตัวแบบสำหรับหนังฮอลลีวูดที่สร้าง ขึ้นมาในช่วงยุค 30-50 ด้วยแผนภาพและองค์ประกอบ ดังนี้

1. การอ่านภาพทางภาพยนตร์ (Reading the Image) : ภาพ ให้ประสบการณ์ทั้งปรากฏการทาง สายตาและทางจิต (An Optical and Mental Phenomenon) โดยประสบการณ์ทางจิต (The Mental Experience) จะเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการสั่งสมตัวกำหนดทางวัฒนธรรมต่าง ๆ (The Sum of Cultural Determinant) และปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการอ่านความหมายของภาพต่าง ๆ ตาม ประสบการณ์ทางจิตใจนั่นเอง ทั้งปัญหาการรับรู้ทางสายตาและทางจิตนั้นถูกรวมเข้าไว้ด้วยกันในแนวคิด สัญญา (The Concept of Sign) โดยตัวหมาย (Signifier) จะรับรู้ได้ทางสายตา (Optical) มากกว่าทางจิต และตัวหมายถึง (Signified) ก็รับรู้ได้ทางจิตมากกว่าเช่นกัน

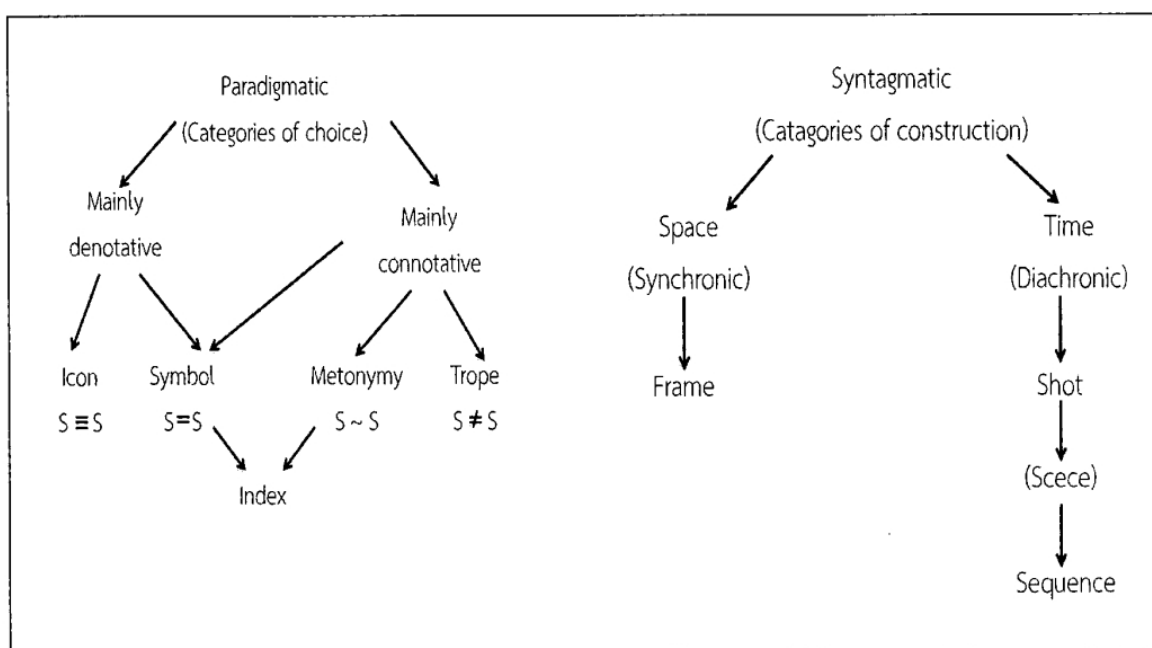

ภาพที่ 1 การอ่านภาพทางภาพยนตร์ (James Monaco , 1977)

สำหรับวิธีการอ่านภาพทั้ง 3 ระดับนี้ไม่ว่าจะเป็นแบบ Saccadic Reading การอ่านแบบทางสัญญาวิทยา (Semiological) และการอ่านทางวัฒนธรรม (Cultural) ได้ถูกนำมาใช้ร่วมกันโดยวิธีที่แตกต่างหลากหลายในการผลิตความหมายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความหมายตรง (Denotation) หรือสร้างความหมายหมายแฝง (Connotative)

2. การทำความเข้าใจทางภาพยนตร์ (Understanding The Image) : การที่เราสามารถเข้าใจภาพ (Image) ได้ไม่ใช่เฉพาะจากการมองเห็นด้วยสายตาเท่านั้น แต่ด้วยบริบท (Context) ที่เกี่ยวข้องของมันด้วย ซึ่งในความสัมพันธ์ที่ปรากฏในการสื่อความหมายทั้งแบบ Paradigmatic และแบบ Syntagmatic นั้นก็ต่างมีการสื่อความหมายทั้งแบบนัยตรงและนัยแฝงแตกต่างหลากหลายตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified)

โดยสำหรับ Icon Image นั้น ตัวหมาย (Signifier) จะถูกทำให้เหมือนกับ หรือเทียบเท่ากับตัวหมายถึง (Signified) ส่วน Symbol Image ตัวหมายจะเท่ากับตัวหมายถึง ในแบบ Metonymies และ Synecdoches นั้น ตัวหมายจะคล้ายกับตัวหมายถึงในทางในทางหนึ่ง และสำหรับ Indexes Image ตัวหมายกับตัวหมายถึง จะเท่ากันทุกประการ และความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ (Syntagmatic Relationship) จะจัดการเกี่ยวกับเรื่องของพื้นที่ (Space) หรือไม่ก็ในเรื่องของเวลา (Time) โดยปรากฏการณ์แบบ Diachronic จะเกิดขึ้นแบบข้ามผ่านเวลา ทั้งในภาษาศาสตร์แบบ Synchronic จะพิจารณาในเชิงพรรณนาและภาษาศาสตร์ และแบบ Diachronic จะพิจารณาในเชิงประวัติศาสตร์ (Historical) สำหรับการทำความเข้าใจภาพในภาพยนตร์แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ความเข้าใจทางภาพยนตร์ (James Monaco , 1977)

บทที่ 4

วิเคราะห์และตีความสัญญาในภาพยนตร์เรื่องชนชั้นปรสิต ผ่านประเด็นปัญหาสังคมในเกาหลีใต้

4.1 ประเด็นเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ประเด็นความเหลื่อมล้ำหรือชนชั้นที่เกิดขึ้นภายในสังคมเกาหลีใต้ถือได้ว่าเป็นประเด็นหลักของภาพยนตร์เรื่องปรสิต โดยในตัวละครได้นำเสนอประเด็นนี้ผ่านการสะท้อนให้เห็นถึงฐานะระหว่างครอบครัวบ้านคนรวยกับบ้านคนจนที่มีความแตกต่างกันจนเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งที่ตั้งของตัวบ้านเอง หรือแม้แต่ความดีนในการใช้ชีวิตของทั้งสามครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวคนจนที่จะเห็นได้ว่าพยายามดิ้นรนหาเงินทุกอย่างเพื่อเลี้ยงชีพเพื่อประทังชีวิตไปในแต่ละวัน พอมีโอกาสจึงรีบคว้าไว้โดยไม่ได้สนใจวิธีการว่าจะถูกหรือผิด ซึ่งภายในภาพยนตร์ได้ตั้งคำถามให้กับคนดูว่าสุดท้ายแล้วใครกันแน่ที่เป็นปรสิตของเรื่อง โดยผู้ชมก็เกิดความสงสัยเช่นเดียวกันเนื่องจากสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอไม่ได้เข้าข้างครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งเป็นพิเศษ ไม่ได้สื่อชัดว่าใครกันแน่ที่เป็นคนดีหรือคนร้าย เพียงแต่เป็นการสื่อให้เห็นโทษของโครงสร้างเชิงสังคมที่มีปัญหาตั้งแต่รากฐานของระบบและแนวคิดที่รับมา ซึ่งเป็นปัญหาของสังคมที่มีอยู่มาอย่างยาวนาน และไม่เคยได้รับการแก้ไข โดยทุกคนในสังคมก็ทำได้แค่เพียงดำเนินชีวิตต่อไปภายใต้ระบบที่ไม่มีใครสนใจที่จะพูดถึงว่าสิ่งนั้นเป็นปัญหาต่อส่วนรวมมากเพียงใด กล่าวโดยสรุปคือ ด้วยเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของเกาหลีใต้ นำมาใช้ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้นส่งผลกระทบต่อคนในสังคมกันเป็นทอด ๆ จากที่ผลประโยชน์นั้นเอื้อต่อกลุ่มคนรวย แต่ผลเสียก็นำมาสู่ผลกระทบต่อคนจนและสุดท้ายก็จะกระทบต่อคนทุกกลุ่มอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และสายเกินไปที่จะแก้แน่นอน

โดยภาพยนตร์ได้นำเสนอประเด็นของชนชั้นและความเหลื่อมล้ำของสังคมผ่านสัญญาต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1 สัญญาที่ประกอบฉากในภาพยนตร์

- ตำแหน่งที่ตั้งและโครงสร้างของตัวบ้าน : บ้านของครอบครัวคนรวยหรือครอบครัวพัคจะมีที่ตั้งอยู่ที่สูง แถมภายในรั้วบ้านยังมีการถมที่มีบันไดให้ขึ้นสูงไปอีกทั้งที่ถนนที่ตั้งบ้านก็สูงอยู่แล้ว และยังมีขนาดบ้านที่ใหญ่มาก ต่างจากบ้านของครอบครัวคนจนที่มีบ้านอยู่ต่ำสุดของถนนในเส้นนั้น ที่ถึงแม้ว่าในแถบนั้นจะเป็นทางลาดลงจนดูเหมือนจะสุดทางแล้ว แต่ก็ยังมีบ้านของครอบครัวคนจนที่ยังสามารถอยู่ในที่ต่ำกว่านั้นได้อีก

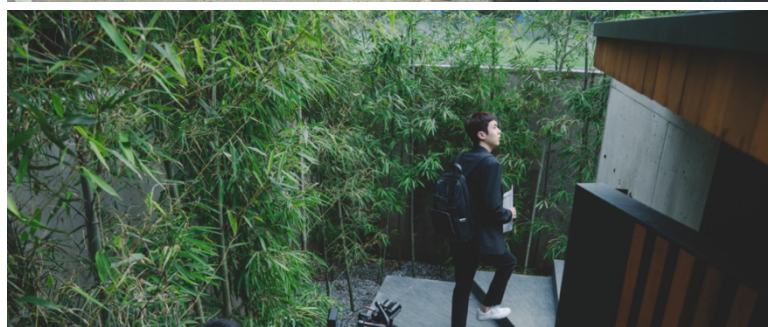

และขนาดบ้านก็คับแคบ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน สมาชิกในครอบครัวยังต้องคอยหาสัญญาณอินเทอร์เน็ตจากบริเวณบ้านรอบข้าง หรือหากจะพูดถึงครอบครัวแม่บ้านคนก่อนที่ให้สามีอาศัยอยู่ใต้ดินของบ้านคนรวยก็จะเห็นได้ว่าเป็นใต้ดินที่ต่ำลงมาจากตัวบ้านเยอะเหมือนกัน

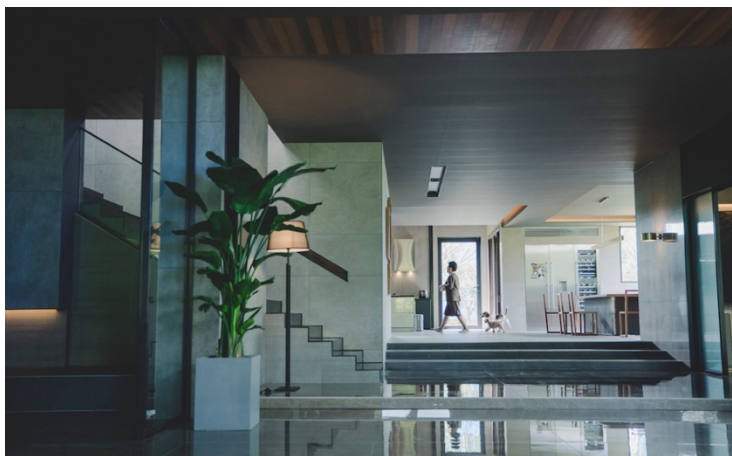
นอกจากนี้โครงสร้างของตัวบ้านตั้งแต่ทางเข้า หรือแม้แต่ประตู หน้าต่าง บันได เพอร์นิเจอร์ วัสดุต่างๆ ก็สามารถแยกให้เห็นได้ชัดเจนถึงความต่างกันของฐานะ เช่น หน้าต่างบานใหญ่ที่สามารถรับแสงเข้ามาได้อย่างเต็มที่ บันไดในบ้านไม่ก็ขั้นที่แยกระหว่างบริเวณห้อง ไฟในบ้านที่สามารถเปิดให้สว่างเพียงพอกับความต้องการของบ้านคุณพัก ในขณะที่เดียวกันที่บ้านของครอบครัวคิมนั้นมีหน้าต่างที่เล็กมากของอะพาร์ตเมนต์กึ่งใต้ดินที่ส่องออกไปก็จะเห็นแต่มุมมองของถนนที่อยู่สูงกว่าตัวบ้านเสียอีกไม่พอ ยังมีคนมาชอบมาปัสสาวะบริเวณนั้นอีก ถือเป็นมุมมองของคนจนที่ไม่มีสิทธิ์เลือกวิวทิวทัศน์หรือแม้แต่สิ่งแวดล้อมรอบบ้านที่ดีนั่นเอง

ภาพที่ 3 เส้นทางที่ขึ้นไปทางบ้านครอบครัวพัก

ภาพที่ 4 โรงจอดรถและบันไดทางขึ้นสู่บ้านครอบครัวพัก

ภาพที่ 5 ภายในบ้านครอบครัวพัก

ภาพที่ 6 หน้าต่างบานใหญ่ในบ้านครอบครัวพัก

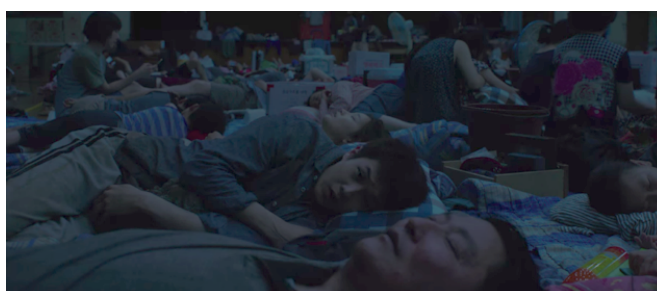
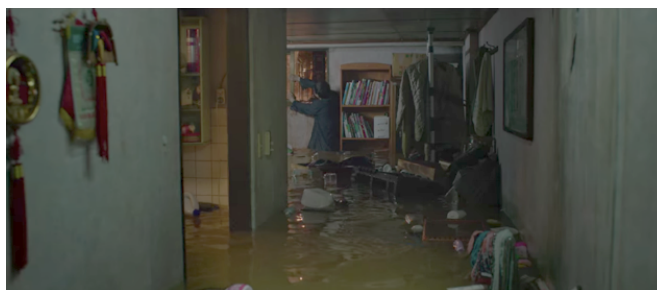

ภาพที่ 7 บ้านใต้ดินของครอบครัวคิม

- **ฝนที่ตกหนัก** : สัญญะอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงผลกระทบซึ่งต่างกันอย่างมากของคนทั้งสองชนชั้น ก็คือ “ฝนที่ตกหนัก” ดังจะเห็นได้ว่าทันทีที่ฝนตกก็จะต้องมีคนที่ได้รับผลกระทบจากการตกของฝน ไม่ว่าจะเป็น แผนการที่วางไว้ต้องถูกเปลี่ยนอย่างกะทันหัน ครอบครัวพัคจึงต้องกลับมาจากการไปเที่ยวอย่างไม่คาดการณ์มาก่อน และหลบฝนในบ้านด้วยความสบายใจ สามารถทำกิจกรรมที่สนองต่อความสุขได้ซึ่งเป็นการเปลี่ยนฝนที่ตกมาเป็นบรรยากาศแห่งความโรแมนติกได้ ในขณะที่ครอบครัวคิมต้องเดินทางกลับบ้านด้วยการเดินเท้า ซึ่งถนนหนทางก็มีแต่บันไดที่ต้องเดินลงไปกว่าจะถึงบ้านของตน ซึ่งยี่งบันไดเหล่านี้เยอะเท่าไรก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าบ้านของพวกเขาอยู่ต่ำมากเท่านั้น แลมนบนหน้าบ้านยังเต็มไปด้วยน้ำสกปรก ยิ่งไปกว่านั้นคือในตัวบ้านที่น้ำท่วมสูงถึงอก และทุกอย่างก็ดูเสียหายไม่เหลือชิ้นดี ไม่สามารถที่จะอยู่อาศัยต่อไปได้ จึงต้องไปนอนรวมกันคนอื่นอีกมากมายที่ศูนย์อพยพในโรงยิม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่บอกกับคนดูได้ชัดเจนว่าฝนสำหรับคนรวยก็เป็นแค่เรื่องที่ทำให้พวกเขาจะได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดโดยไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งใด แต่สำหรับคนจนแล้วฝนเป็นพายุของปัญหาใหญ่ที่พวกเขาต้องคอยดิ้นรนหาทางรอดให้พ้นอันตรายและหาที่ให้ตัวเองสามารถนอนได้อย่างปลอดภัย

ภาพที่ 8 บรรยากาศฝนตกสำหรับครอบครัวพัค

ภาพที่ 9 ผลกระทบของฝนตกหนักสำหรับครอบครัวคิม

นอกจากนี้ หลังจากคืนที่ฝนตกหนักก็ยังคงแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่องว่าชีวิตของคนรวยและคนจนนั้นต่างกันเพียงใด โดยฟ้าหลังฝนสำหรับคนรายนั้นเป็นเรื่องที่พร้อมรับกับความรื่นเริงบันเทิงใจต่อได้โดยไม่ติดขัด เพียงแค่ครอบครัวพักต้องการจะจัดงานสังสรรค์สักงานหนึ่ง ก็แค่เรียกคนรับใช้มาช่วย ไม่ว่าจะเป็นการให้คนขับรถพาไปซื้อของและช่วยซื้อของ ให้แม่บ้านคอยจัดเตรียมอาหารและงาน และแขกของพวกเขาซึ่งก็มีฐานะเช่นเดียวกันนั้นก็ไม่ได้รู้สึกลำบากอะไรก็ตามถึงแม้ว่าจะเป็นการชวนที่กระชั้นชิดมากเพียงใด ในขณะเดียวกัน ครอบครัวคิมที่ถูกเชิญกลับต้องไปแย่งชุดที่เขาแจกฟรีเพื่อที่จะใส่มาร่วมงานด้วย

ภาพที่ 10 ความแตกต่างระหว่างครอบครัวพักและครอบครัวคิมหลังฝนตก

- **หินนำโชค** : อีกสิ่งที่สามารถเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมอย่างหนึ่งของตัวละครได้คือ “หินนำโชค” ที่เพื่อนของกึฮูเป็นคนนำมาให้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เมื่อกึฮูได้รับหินมาแล้ว กึฮูก็รู้สึกมีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการนำโชคของหินมาก ทำให้เขามีความมั่นใจและความกล้าที่จะทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น และเขาก็ยังยึดติดกับวัตถุสิ่งนี้ แม้กระทั่งตอนน้ำท่วมบ้าน เขาก็ยังนำหินติดมือออกมาด้วย หรือตอนที่เขาจะไปจัดการกับคนที่อาศัยใต้ดินก็ได้นำหินนี้ลงไปด้วยเช่นกัน โดยหินนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบทุนนิยมได้ด้วย เนื่องจากแสดงให้เห็นถึงการยึดติดกับวัตถุสิ่งตามความหมายที่ตนได้กำหนดไว้เอง ซึ่งเป็นแนวคิดแบบวัตถุนิยมและเป็นการให้วัตถุกำหนดถึงพฤติกรรมของเรานั้นเอง

ภาพที่ 11 หินนำโชค

4.1.2 สัญญาที่แสดงออกผ่านตัวละคร

- **ท่าที่รังเกียจกลิ่นเหม็นสาบ** : สิ่งที่ถูกพูดถึงบ่อย ๆ ในภาพยนตร์อีกหนึ่งอย่างคือเรื่องของ “กลิ่น” และครั้งแรกที่มีการพูดถึงนั้นเป็นการหักจากตาชงลูกชายคนเล็กของครอบครัวพักซึ่งยังเป็นเด็กอยู่ การที่ให้เด็กเป็นคนเปิดประเด็นนั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กที่ไร้เดียงสามีความกล้าที่จะพูดและทำสิ่งที่ตนเองคิดได้อย่างตรงไปตรงมา หลังจากนั้นผู้ใหญ่หรือสามีภรรยาตระกูลพักก็นำไปพูดลับหลังกันเองเพียงสองคน ซึ่งกลิ่นที่ครอบครัวพักพูดถึงจริง ๆ แล้ว เป็นเพราะเคยได้กลิ่นมาแต่แรกแล้วรู้สึกหรือเป็นเพียงเพราะคำพูดของเด็กที่ชักนำทำให้รู้สึกตามนั้นไม่ใช่ประเด็นที่สำคัญ แต่สิ่งที่พวกเขา รู้สึกคือการได้กลิ่นของคนในครอบครัวคิมซึ่งเป็นกลิ่นแบบเดียวกัน และได้นำมาพูดว่าเป็นกลิ่นเหม็นสาบโดยเปรียบเทียบว่าเหมือนกลิ่นของผ้าซีริวที่ถูกต้มหรือกลิ่นที่เจอในรถไฟใต้ดิน ซึ่งนั่นถือเป็นการบอกว่ามันเป็นกลิ่นของสิ่งสกปรกและมีแต่คนจนเท่านั้นที่จะมีกลิ่นแบบนี้ โดยตอนที่ครอบครัวคิมคุยกันถึงเรื่องนี้ก็เกิดความสงสัยว่ากลิ่นที่ครอบครัวพักรู้สึกนั้นเป็นกลิ่นของสบู่หรือผงซักฟอกที่พวกเขาใช้ร่วมกันหรือไม่ แต่ก็จ้องลูกสาวครอบครัวคิมก็บอกว่าเป็นกลิ่นของใต้ถุนบ้าน ต้องย้ายบ้านเท่านั้นกลิ่นถึงจะหายไป สิ่งนี้ยิ่งเป็นการตอกย้ำว่าสถานะของพวกเขาในตำแหน่งต่ำต้อยกว่าเพียงใด ที่ถึงหากจะแยกสบู่กันใช้ หรือแยกอบซักเสื้อผ้า ก็ไม่ทำให้กลิ่นหายไปได้ ตราบใดที่พวกเขายังอาศัยอยู่ใต้ดินหรือแม้แต่รถไฟใต้ดินเหล่านี้ที่มีกลิ่นที่เฉพาะอบอวลอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่สามารถแก้ไขได้

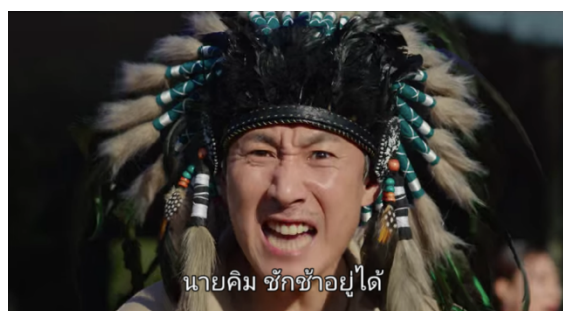

ภาพที่ 12 การพูดถึงกลิ่นของครอบครัวคิมที่มีลักษณะเฉพาะ

- **การขีดเส้นของคนรวย** : ถึงแม้ภายในเรื่องจะเห็นว่าครอบครัวพักนั้นดูเชื่องง่ายและเป็นคนรวยที่มีน้ำใจมากแค่ไหนแต่สุดท้ายในใจลึก ๆ ของพวกเขา ก็ยังมีความแบ่งแยกชนชั้นของตนกับบรรดาคนรับใช้อยู่บ้าง จะเห็นได้จากสิ่งที่คุณพักพูดลับหลังคนเหล่านั้น อย่างตอนที่คุณพักพูดถึงอดีตแม่บ้านก็มีการกล่าวว่

แม่บ้านนั้นเป็นคนที่ทำงานเก่งและ “ไม่เคยข้ามเส้น” หรือลามปามเลยแม้แต่ครั้งเดียว และในตอนที่คุณพักคุยกับคุณนายพัคก็ได้มีการกล่าวถึงคนขับรถคิมที่เกือบจะล้ำเส้น แต่ก็ดีที่ยังไม่ได้ข้ามเส้นนั้นมา จะเห็นได้ว่าคุณพัคเชื่อว่าเขาเป็นผู้ที่อยู่เหนือกว่าคนรับใช้และให้ความสำคัญกับเส้นเขตที่แบ่งพวกเขากับคนรับใช้เหล่านั้นมากเพียงใด ซึ่งนี่ก็เป็นสิ่งที่เห็นถึงความไม่เท่าเทียมที่คนกลุ่มหนึ่งมองและปฏิบัติต่ออีกกลุ่มหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่พวกเขาเองก็ต้องการพึ่งพาบุคคลเหล่านี้เช่นเดียวกัน ดังที่คุณพัคได้กล่าวถึงภรรยาว่าทำงานบ้านไม่ได้เรื่อง และหากไม่มีแม่บ้านช่วยคงจะแย่แน่ แต่เขาก็ยังแบ่งเส้นกับคนที่คอยช่วยแบ่งเบาภาระและยกตนเองเหนือกว่า

นอกจากนี้หลังจากคืนฝนตกหนัก ครอบครัวพัคยังเรียกคนรับใช้ให้มาทำงานโดยที่ไม่ได้นึกเป็นห่วงว่าพวกเขาตกอยู่ในสถานการณ์ลำบากหรือไม่ แต่กลับเรียกมาใช้งานหนักโดยคิดแค่จะให้เงินเพิ่มก็เพียงพอแล้ว หรือแม้แต่ตอนสถานการณ์น้ำท่วมหน้าสวนที่กำลังวุ่นวาย ซึ่งก็จ้องลูกของนายคิมถูกแทงต่อหน้าต่อหน้า แต่คุณพัคกลับจะให้แต่ลูกของตนไปโรงพยาบาลให้เร็วที่สุดทั้งที่แค่หมดสติ นี่จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าคนรวยมีชุดความคิดที่นึกถึงตนเองก่อนเท่านั้นและขาดความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่นมากเพียงใด

ภาพที่ 13 การแบ่งเส้นของคุณพัค

4.1.3 สัญญาที่แสดงผ่านการถ่ายทำ

- **มุมมอง** หากสังเกตให้ดีจะเห็นได้ว่าผู้กำกับจงใจกำหนดมุมมองที่แสดงให้เห็นถึงการแบ่งแยกกลุ่มคนรวยกับคนจน เริ่มจากมุมมอง โดยคนจนมุมมองจะเป็นมุมต่ำ และคนรวยมุมมองจะสูงกว่า ซึ่งเหมือนเป็นมุมมองของคนรวยซึ่งมองว่าตนอยู่สูงกว่ากำลังมองกดคนจนลงต่ำกว่านั่นเอง หรือแม้แต่ฉากที่ทุกคนรวมตัวกันที่โรงยิม ก็มีการใช้มุมมองที่เป็นมุมกว้าง มุมสูง และยิงภาพระยะไกลให้เห็นภาพรวม ทั้งหมดนี้

เป็นการใช้สัญลักษณ์โดยนัยทางมุกล้อที่ว่าคนจนถูกลดมุมมองให้เป็นเพียงวัตถุที่เล็กและไม่มีค่า ทั้งที่คนพวกนี้สมควรได้ใช้ชีวิตแบบเดียวกับคนทั่วไป แต่ด้วยการผูกขาดทรัพยากรของกลุ่มคนรวยทำให้พื้นที่บางพื้นที่ที่ควรจะเป็นของคนจนเหล่านี้ถูกพรากจากไป

ภาพที่ 14 มุกล้อในโรงยิมศูนย์อพยพ

- **ลีลาและการจัดแสง :** หลายฉากภายในภาพยนตร์ได้มีการจัดแสงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสถานการณ์ทั้งฝั่งบ้านคนรวยและคนจน โดยอาจสังเกตได้ว่า หากเป็นฉากภายในบ้านครอบครัวพัก จะมีแสงอาทิตย์เข้ามาภายในตัวบ้านได้อย่างเพียงพอ และฉากนั้น ๆ จะมีสีในโทนอุ่นที่ชัดเจน แต่เมื่อเป็นบ้านครอบครัวकिมแสงจะมีมืด ๆ ดูเหมือนแสงอาทิตย์ส่องเข้ามาไม่ถึง และมีสีออกไปในโทนเย็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฉากฝนตกหนักที่แสงไฟในบ้านครอบครัวคิม ใต้ดินบ้านครอบครัวพัก หรือแม้แต่ในโรงยิมศูนย์อพยพนั้น แทบไม่มีแสงไฟสว่างและค่อนข้างมืด เหล่านี้ต่างก็เป็นสัญลักษณ์ที่แบ่งสภาพฐานะความเป็นอยู่ได้เช่นกัน

- **การจัดองค์ประกอบภาพ :** การแบ่งเส้นของแต่ละฉากนั้นคือมีการนำเส้นซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในฉากมาแบ่งกรอบระหว่างคนรวยและคนจน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่คนละฝั่งกันอย่างเห็นได้ชัด สิ่งนี้ก็เป็นการสื่อให้สอดคล้องกับการมีเส้นกั้นตามทัศนคติของคนรวยตามที่กล่าวไปข้างต้นแล้วนั่นเอง

ภาพที่ 15 ภาพของฉากที่มีการแบ่งเส้นความรวยและความจน

4.2 ประเด็นเรื่องสังคมชายเป็นใหญ่

ระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ หรือปิตาธิปไตย (patriarchy) ในปัจจุบันมีความหมายโดยอิงอำนาจของบิดาเป็นรากฐานของเพศชายโดยรวม ซึ่งปิตาธิปไตยเป็นอำนาจที่อาจแฝงอยู่ทั้งในการเมือง เศรษฐกิจ หรือการกำหนดกฎหมาย โดยอำนาจเหล่านี้สามารถครอบคลุมบทบาท พฤติกรรม และวิถีคิดในทุก ๆ เพศได้

จะเห็นได้ว่า เกาหลีได้รับแนวความคิดมาจากจีนตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือการรับอิทธิพลของลัทธิคำสอนขงจื้อซึ่งหลักปฏิบัติที่เป็นปิตาธิปไตยอย่างเห็นได้ชัด โดยได้มีการนำคำสอนของลัทธิขงจื้อมาใช้เป็นหลักในการบริหารบ้านเมืองอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่สมัยโชซอน ระบบปิตาธิปไตยจึงมีอิทธิพลต่อสังคมเกาหลีใต้ฝังรากลึกมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้จากสถานภาพทางสังคมของผู้หญิงเกาหลีที่ถูกกดให้อยู่ต่ำกว่าของผู้ชายในทุกด้าน ยกตัวอย่างความเจ็บปวดของผู้หญิงในอดีตเช่น การไม่ยอมรับบทบาทของผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะและจำกัดให้อยู่แต่ภายในครัวเรือน และมีค่านิยมที่ว่ามีลูกผู้หญิงคือเรื่องที่ผิด ส่งผลให้ประชากรในสังคมไม่สมดุล และผู้หญิงก็มีเงินเดือนที่น้อยกว่าผู้ชาย เพราะถือว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า ทำงานได้น้อยกว่าและหากมีครอบครัวก็ต้องลางานมากขึ้นหรือแม้กระทั่งต้องลาออกจากงานเพื่อทำหน้าที่ภรรยาและแม่ของลูก และประเด็นอื่นอีกมากมายที่ทำให้เห็นว่าผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพทั้งความคิดและการกระทำและอำนาจส่วนใหญ่จึงตกเป็นของผู้ชายในการสร้างกฎเกณฑ์เพื่อตอบสนองความปรารถนาของตน และถึงแม้ว่าสังคมในปัจจุบันโดยเฉพาะประเทศประชาธิปไตยจะให้ความสำคัญในเรื่องเสรีภาพและความเสมอภาคแล้วก็ตาม แต่แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคทางเพศก็ยังถือเป็นแนวคิดที่ยังคงเป็นข้อถกเถียงและยังมีการเรียกร้องเป็นจำนวนมากทั้งในประเทศเกาหลีใต้และประเทศอื่น ๆ

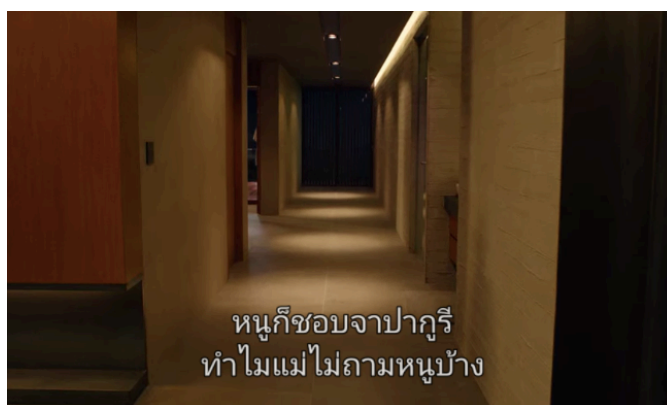
โดยภาพยนตร์ได้นำเสนอประเด็นของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 สัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านตัวละคร

- บทบาทและหน้าที่ภายในครอบครัวพัก : จะเห็นได้ว่าคุณพักผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวก็มีหน้าที่ทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว ส่วนคุณนายพักก็มีหน้าที่ในการดูแลเรื่องงานบ้านงานเรือน และคอยจัดการดูแลทุกอย่างตามที่สามีบอก จะเห็นได้ว่า บทบาทและหน้าที่ของคุณนายพักเป็นไปตามคุณสมบัติผู้หญิงที่ดีตามคติของระบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งเชื่อว่าภรรยาต้องเป็นผู้ที่คอยอยู่ในโอวาทและอยู่ภายใต้อำนาจของสามี หรือแม้แต่บทบาทของการจ้างงานของบ้านคุณนายพัก ที่มีรูปแบบว่าแม่บ้านก็ต้องเป็นผู้หญิง คนขับรถต้อง

เป็นผู้ชาย ถึงแม้ว่าในภาพยนตร์จะไม่ได้นำเสนอออกมาแบบตรง ๆ แต่ก็สามารถเชื่อมโยงกันได้ในประเด็นนี้ เช่นเดียวกัน

- **การให้ความสำคัญกับลูกชาย** : อีกรายละเอียดหนึ่งซึ่งต้องสังเกตให้ดีก็จะเห็นว่า ครอบครัวพักผ่อนช่วงที่จะให้ความรักความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว ทั้ง ๆ ที่ลูกสาวเป็นพี่คนโต แต่คุณพ่อและคุณนายพ่อก็จะตามใจลูกชายมากกว่าไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและมองว่าสิ่งที่ลูกชายทำนั้นเป็นสิ่งที่น่ารักและน่าเอ็นดูเสมอ เช่น เมื่อลูกชายมีความชอบและสนใจเกี่ยวกับศิลปะหรือแม้แต่ความชอบเกี่ยวกับอินเดียนแดง พวกเขา ก็พร้อมที่จะสนับสนุนความชอบนั้นโดยการจ้างครูมาสอนศิลปะ กระทั่งนำรูปวาดของเขาไปใส่กรอบและติดผนังบ้าน และซื้อของเล่นที่เกี่ยวกับอินเดียนแดงมาให้ ในขณะที่พี่สาวนั้นต้องแบกรับความกดดันเรื่องสอบเข้ามหาวิทยาลัยและต้องตั้งหน้าตั้งตาเรียนพิเศษ หรือแม้แต่ในวันเกิดของลูกชายก็ต้องไปฉลองข้างนอก เนื่องจากลูกชายเคยฝังใจกับสิ่งที่ตนเจอในบ้านเมื่อวันเกิดหลายปีที่ผ่านมา กระทั่งเมื่อกลับมาบ้านก็ให้แม่บ้านทำเมนูที่ลูกชายชอบเป็นพิเศษ โดยไม่ได้ถามถึงความต้องการของลูกสาวแม้แต่คนเดียว ภายใตงานฉลองวันเกิดลูกชาย ก็จะถูกจัดให้เป็นพิเศษ และพยายามเอาใจลูกชายทุกวิถีทาง และเมื่อเกิดเหตุกลลาหลขึ้น ตอนที่ลูกชายหมดสติก็กระวนกระวายกันเป็นพิเศษและเร่งจะพาตัวลูกชายไปโรงพยาบาลให้ได้ โดยที่ไม่ได้สนใจว่าลูกสาวจะอยู่ไหนหรือจะเป็นอย่างไรเลยด้วยซ้ำ ทั้ง ๆ ที่ควรจะห่วงลูกให้เท่ากันในสถานการณ์วุ่นวายแบบนี้

ภาพที่ 16 การให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว

4.3 ประเด็นเรื่องการรับอิทธิพลจากตะวันตก

ประเทศเกาหลีนับว่าเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่และชัดเจนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยจากที่ได้กล่าวถึงภาพรวมของเกาหลีไปในบทที่แล้ว จะเห็นได้ว่าเกาหลีได้รับเลือกวัฒนธรรมจากประเทศต่าง ๆ และนำมาปรับใช้ ผสมผสานให้เข้ากับกับสังคมของเกาหลีเอง และได้สะสมมาตั้งแต่สมัยโบราณ หนึ่งในนั้นคือการรับเอาวัฒนธรรมจากจีนและญี่ปุ่น แต่ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้พ่ายแพ้สงครามจึงคืนอิสรภาพให้แก่เกาหลี และเมื่อถึงช่วงสงครามเย็นและสงครามเกาหลีก็ได้เกิดความขัดแย้งจนทำให้เกาหลีต้องแบ่งประเทศ อเมริกาซึ่งให้การสนับสนุนเกาหลีใต้ด้านกำลังทหารก็ได้เข้ามาแทรกแซงทางการเมืองและได้เข้ามาดูแลเกาหลีใต้ เกาหลีใต้จึงได้รับวัฒนธรรมจากตะวันตกตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ไม่เพียงแต่การรับวัฒนธรรมจากตะวันตกเพียงเท่านั้น แต่เกาหลียังได้รับความคิดความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ด้วย ทำให้เกาหลีได้นำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ และในช่วงนี้ก็เป็นยุคที่เข้าสู่โลกาภิวัตน์ การรับเอาวัฒนธรรมผ่านความทันสมัยของเทคโนโลยีจึงง่ายเพียงแค่นี้ โดยเกาหลีก็ได้รับเอาวัฒนธรรมของตะวันตกเข้ามาผสมผสานให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ของตน ตั้งแต่สิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างชุดความคิด ค่านิยมบางอย่าง ความเชื่อทางศาสนา ไปจนถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมอย่างสินค้าต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า อาหาร ยา ฯลฯ จึงกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมตะวันตกโดยเฉพาะมีอิทธิพลอย่างมากต่อสังคมเกาหลี

โดยภาพยนตร์ได้นำเสนอประเด็นของการรับอิทธิพลจากตะวันตกผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

4.3.1 สัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านตัวละคร

- การสร้างประวัติให้มีความเป็นคนตะวันตก : เห็นได้ว่าก่อนที่กึฮูและกึจองจากบ้านครอบครัวคิมจะเข้าไปสอนพิเศษลูกบ้านครอบครัวพัค มีการสร้างชื่อและแหล่งที่มาของประวัติตัวเองให้ดูน่าเชื่อถือโดยการอ้างความเป็นชาวต่างชาติจากฝั่งตะวันตกนั่นเอง โดยกึฮูใช้ชื่อเป็นควิน และกึจองใช้ชื่อเป็นเจสสิก้า ผู้มีประวัติเรียนจบมาจากมหาลัยชื่อดังของซิกาโกนั่นเอง ถึงจะไม่ได้เป็นการบอกว่าเป็นชาวต่างชาติโดยตรง แต่การบอกว่าตนมีชื่อที่ใช้ต่างประเทศเพื่อเป็นการอ้างว่าตนได้ไปอยู่ ไปศึกษาในสถานทีนั้น ๆ มา สิ่งเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกว่าคนเกาหลีให้ความเชื่อมั่นกับคนที่มาจากต่างประเทศในฝั่งตะวันตกมากขนาดที่เป็นสิ่งที่เพิ่มหลักประกันความรู้และความสามารถของคนนั้น ๆ ได้เลย

นี่ครูเควิน จะสอนภาษาอังกฤษให้ดาฮเย

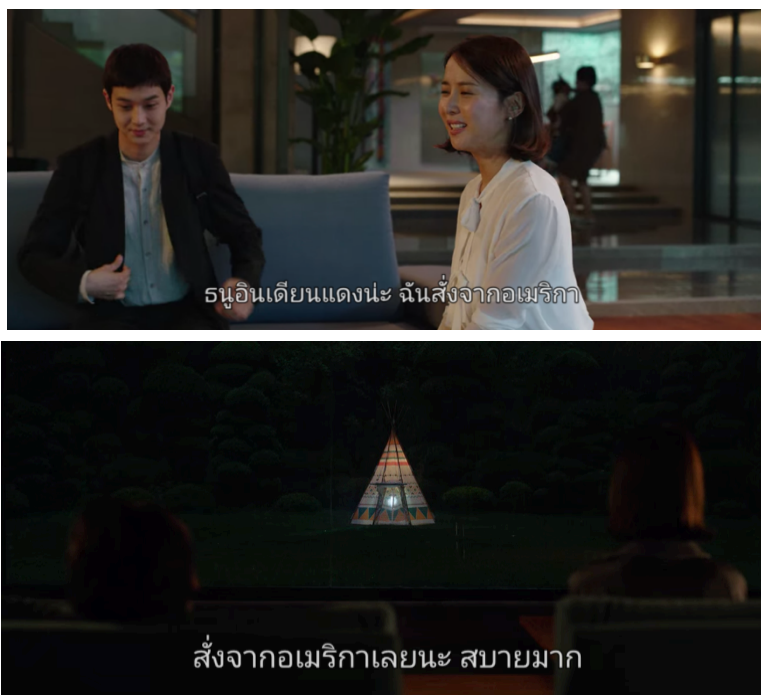
เจสสิกา ลูกคนเดียว
อิลลินอยส์ ชิคาโก

ภาพที่ 17 การสร้างประวัติให้มีความน่าเชื่อถือโดยอิงความเป็นตะวันตก

4.3.2 สัญญาที่แสดงผ่านบทภาพยนตร์

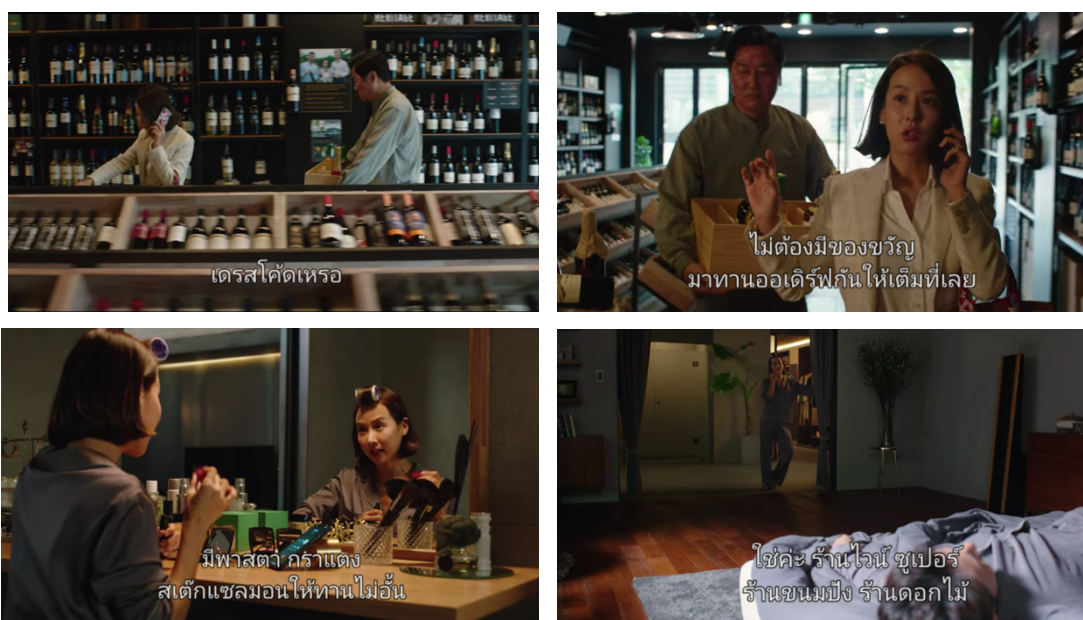
- การแทรกประโยคภาษาอังกฤษในการสื่อสาร : เห็นได้จากการพยายามพูดภาษาอังกฤษของคุณนายพัค ที่จะคอยสอดแทรกประโยคภาษาอังกฤษขึ้นมาบ้างเล็กน้อยเวลาพูดคุยกับครูสอนพิเศษที่อ้างว่ามาจากต่างประเทศ ถึงแม้ว่าจะได้มองว่าเป็นเพราะคุยกับคนที่เคยอยู่ต่างประเทศมาแล้วจึงต้องมีบ้างที่จะพูดภาษาอังกฤษขึ้นมา แต่คนที่เริ่มก่อนนั้นไม่ใช่ฝั่งคุณครูแต่เป็นคุณนายพัคต่างหากที่อยากจะสนทนาภาษาอังกฤษ สิ่งนี้ก็แสดงให้เห็นว่าคุณนายพัคได้ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษและต้องการจะแสดงให้คนอื่นได้เห็นว่าคุณเองก็มีความรู้ในด้านนี้บ้างไม่มากก็น้อย และทำให้เธอดูใส่ใจกับความเป็นคนต่างประเทศของคุณครูทั้งสองด้วย

- ความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าจากตะวันตก : ภายในเรื่องมีการพูดถึงสิ่งของที่ครอบครัวพัคสั่งมาจากอเมริกาอยู่นั่นก็คือ เติ้นท์และธนูอินเดียนแดง โดยการที่ครอบครัวพัคได้กล่าวถึงของทั้งสองอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าของที่สั่งจากอเมริกานั้นเป็นสิ่งที่น่าอวดและยังช่วยให้หายกังวลใจเนื่องจากเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าของอเมริกาเป็นอย่างมากนั่นเอง

ภาพที่ 18 ความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าจากอเมริกา

- การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์แบบชาวตะวันตก : ในการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ฉลองวันเกิดให้กับลูกชาย จะเห็นได้ว่าคุณนายพัคได้วางแนวทางให้เป็นงานเลี้ยงแบบตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นสถานที่จัดกลางแจ้ง อาหารแบบตะวันตก เครื่องดื่มซึ่งเป็นไวน์ หรือแม้แต่การพูดถึงรูปแบบของงาน (theme) และแนวทางการแต่งตัว (dress code) รวมถึงของขวัญ ถึงแม้ว่าคุณนายพัคจะบอกว่าไม่ต้องนำมา แต่ทั้งหมดนี้ก็เป็น การพูดถึงธรรมเนียมในการจัดงานของตะวันตกที่เรามักจะเห็นในภาพยนตร์นั่นเอง

ภาพที่ 19 การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ตามแบบตะวันตก

บทที่ 4

สรุปผล

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ภายในภาพยนตร์ประกอบไปด้วยสัญลักษณ์ลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ สัญลักษณ์ที่ประกอบฉากในภาพยนตร์ สัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านตัวละคร สัญลักษณ์ที่แสดงผ่านการถ่ายทำ สัญลักษณ์ที่แสดงผ่านบทภาพยนตร์ ซึ่งสัญลักษณ์ทั้งหมดนี้ได้ทำการสื่อสารเชื่อมโยงไปสู่การตีความที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาสังคมของเกาหลีใต้ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นความเหลื่อมล้ำทางสังคม ระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ และการรับอิทธิพลจากตะวันตก โดยประเภทแรกของสัญลักษณ์คือ สัญลักษณ์ที่ประกอบฉากในภาพยนตร์ เช่น ตำแหน่งที่ตั้งและโครงสร้างบ้าน แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางฐานะและสถานะทางสังคมระหว่างคนรวยกับคนจน, ฝนที่ตกหนัก แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากของคนจนที่ต้องเผชิญ ในขณะที่สำหรับคนรวยเป็นช่วงเวลาที่จะได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ต่อมาสัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านตัวละคร เช่น ท่าที่รังเกียจกลิ่นเหม็นสาบและการขีดเส้นของคนรวย ก็สามารถแสดงให้เห็นถึง การแบ่งแยกชนชั้นจากมนุษย์ด้วยกันเอง ซึ่งเป็นเหตุจากระบบโครงสร้างที่กดทับและส่งผลมาถึงคนในสังคมด้วย หรือแม้แต่การให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาวก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงตัวระบบสังคมที่รับแนวความคิดแบบปิตาธิปไตยเข้ามาเป็นเวลานานจนฝังรากลึกภายในสังคมแล้วนั่นเอง และสัญลักษณ์ที่แสดงผ่านการถ่ายทำ ซึ่งมุมกล้อง สีสั่น การจัดแสง และการจัดองค์ประกอบภายในภาพยนตร์นั้นสามารถเป็นตัวสื่อสารให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้กำกับต้องการเสนอประเด็นของความไม่เท่าเทียมกันของคนได้อย่างมีนัยยะสำคัญ และสัญลักษณ์สุดท้ายคือสัญลักษณ์ที่แสดงผ่านบทภาพยนตร์ โดยไม่ว่าจะเป็นแทรกประโยคภาษาอังกฤษในบท หรือบทพูดที่มันใจสินค้าจากอเมริกา เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงการรับอิทธิพลจากตะวันตกในสังคมเกาหลีนั่นเอง

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ พรหมรส. (2559). ภาพสะท้อนสังคมประเทศเกาหลีผ่านภาพยนตร์เรื่อง Train to Busan (บทความวิจัยปริญญาบัณฑิต). สืบค้นจาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2559/visualart/05560509.pdf>
- กรุงเทพธุรกิจ. (2564). **รวมพลังชายเกาหลีใต้ต้าน 'เฟมินิสต์'**. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2565. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/world/955533>
- กฤตินี ชาวเพ็ชร และปัทมา ธรรมกรสุขศิริ. (2558). **การออกแบบสตอปโมชันในรายการอินเวนเตอร์คิดส์ ออกอากาศทางช่องบูมเมอแรง ปีพ.ศ.2558**. สืบค้นจาก https://www.research-system.siam.edu/images/DigitalMedia/DM2558-1/Kanchakaj/inventor/05_ch2.pdf
- กำจร หลุยยะพงศ์. (2554). **คู่มือช่วยแว่นทฤษฎี : แนวคิดเบื้องต้นของการวิเคราะห์ภาพยนตร์**. วารสาร **วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**, 6(1), 21-50. สืบค้นจาก http://jms.crru.ac.th/datas/MJ_27_1_2554_87_ExJournal.pdf
- กิตติ ประเสริฐสุข. (2561). **Soft Power ของเกาหลีใต้: จุดแข็งและข้อจำกัด**. วารสาร **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา**, 22(1), 122-139. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/easttu/article/download/144286/106774/384586>
- จอห์นนพดล วคินสุนทร. (2556). **แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย**. สืบค้น 3 ตุลาคม 2564. จาก <http://johnnopadon.blogspot.com/2015/10/semiology-and-signification.html>
- จอห์นนพดล วคินสุนทร. (2556). **มายาคติกับมายากลในสังคมไทย (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต)**. DOI: 10.14458/DPU.the.2013.59

ชานันท์ ยอดหงส์. (2563). **อาการเกลียดเฟมินิสต์ : ความเข้าใจผิดและการไม่รู้จักเฟมินิสม์ในเกาหลีใต้.**

สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2565. จาก <https://thematter.co/thinkers/sex-ray/why-men-in-south-korean-hate-feminism/98217>

ณัฐมวีรภรณ์ สกุลสัมฤทธิ์, จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์. (2564). ผู้หญิงกับสิทธิเสรีภาพทางร่างกายภายใต้ระบบ

ปิตาธิปไตยที่ปรากฏในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ เรื่อง คิมจียอง เกิดปี 82. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 4(2), 120-131. สืบค้นจาก <http://www.journal.ssru.ac.th/index.php/hssru/article/view/972/578>

ดำรงค์ ฐานดี (2557). จากอนุรักษนิยมแบบดั้งเดิมมาเป็นอนุรักษนิยมแบบปัก ก็นเฮ:กรณีศึกษาประเทศ

เกาหลีใต้. **วารสารปริชาต**, 26(2), 8-33. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/parichartjournal/article/view/42957/35550>

ดำรงค์ ฐานดี. (ม.ป.ป.). **วัฒนธรรมทางการเมืองและการพัฒนาทางการเมืองของเกาหลีใต้.** สืบค้น 23

กุมภาพันธ์ 2565. จาก <http://www3.ru.ac.th/korea/article1/article23.pdf>

ดำรงค์ ฐานดี. (ม.ป.ป.). **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี.** สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2565. จาก [http://e-](http://e-book.ru.ac.th/ebook_files/AN353/mobile/index.html)

[book.ru.ac.th/ebook_files/AN353/mobile/index.html](http://e-book.ru.ac.th/ebook_files/AN353/mobile/index.html)

ทศพร กลิ่นหอม. (ม.ป.ป.). **Parasite : ขนชั้นปรลิต ที่นำชนชั้น ความไม่เท่ากัน มาเสียดสีสังคมได้อย่าง**

เข็ดฟัน. สืบค้น 15 ตุลาคม 2563. จาก <https://www.sarakadeelite.com/lite/parasite-oscar-2020/>

ทัศนีย์ สาโลโกชน. (2563). **Parasite เขียนประวัติศาสตร์ใหม่ให้ OSCAR 2020.** สืบค้น 19 กรกฎาคม

2563. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/social/1462>

ไทยรัฐออนไลน์. (2562). **"ซีรีส์" สิ่งปรุงแต่งซุกสังคมบิดเบี้ยว "หญิงเกาหลี" ไร้เสียง ชายเป็นใหญ่กดทับ.**

สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2565. จาก <https://www.thairath.co.th/scoop/1713181>

นรา. (2562). **ขบวนการแก๊ง : Parasite**. สืบค้น 9 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.the101.world/parasite-review/>

นันทิตา ดอกแก้ว. (2551). **บริบททางสังคมและบริบททางวัฒนธรรมเกาหลีที่ปรากฏในละครซีรีส์เกาหลี เรื่อง สะดุดรักที่ปักใจ Full House** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สืบค้นจาก <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/131324.pdf>

บดินทร์ เทพรัตน์. (2562). **บทวิเคราะห์ภาพยนตร์ Parasite ชั้นที่ต่าง ใครกันแน่ที่เป็นปรลิต?**. สืบค้น 25 สิงหาคม 2563. จาก https://thepeople.co/parasite-movie-south-korea/?fbclid=IwAR09OL9F3lop-Y4gk8Epn8bqRILXutz_GDCz6UuP9eYy84AH19zX-oA7t34

ประชาไท. (2564.) **สรุปเสวนา 'เกาหลียุคปัจจุบัน' มองการเมืองและสังคมผ่านสื่อบันเทิงเกาหลีใต้**. สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2565. จาก <https://prachatai.com/journal/2021/04/92794>

ปราณ ศรีสุนทร. (2563). **Parasite: ชั้นปรลิต ภาพยนตร์ที่เสียดสีสังคมมนุษย์ได้สนุกอย่างเหลือเชื่อ**. สืบค้น 27 กรกฎาคม 2563. จาก <https://adaybulletin.com/life-review-movie-parasite/> 38242

ปิยะรัตน์ ไชยสวน. (2556). **การเผยแพร่วัฒนธรรมอเมริกาสู่วัฒนธรรมเกาหลี กรณีศึกษาละครเวที Catch me if you can** (บทความวิจัยปริญญาโท). สืบค้นจาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2556/musicdrama/05530791.pdf>

ผมอยู่ข้างหลังคุณ. (2563). **Parasite บทเรียนของการหวังรวยทางลัด ไม่ใช่สัจธรรมและไร้ศีลธรรม**. สืบค้น 5 กรกฎาคม 2563. จาก <https://facebook.com/lbehindYou/posts/10157741434213318>

พิชญ์ สุนทรารักษ์. (2534). **การพัฒนาของเกาหลีใต้-พรมแดนแห่งความรู้. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา**, 4(1), 5-26. สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/easttu/article/viewFile/51390/42558>

พีแนนนี่เพน (นามปากกา). (2562). Parasite : ตีแผ่ชนชั้นทางเพศที่ผู้หญิงไม่เคยเท่าเทียมผู้ชาย. สืบค้น 8 สิงหาคม 2563. สืบค้นจาก <https://www.dek-d.com/writer/53394/>

เพียรใจ ใจไว. (2557). การรับรู้และพฤติกรรมการบริโภคตามกระแสเกาหลีนิยมของประชาชน ในเขตเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. สืบค้น 19 ธันวาคม 2563. จาก <http://it.nation.ac.th/studentresearch/files/5601131029218f.pdf>

มนต์ทิพย์ ธารนะสุข. (2562). คอรัณนีไฮโลต์โลก: พลังเฟมินิสต์ด้านสังคมชายเป็นใหญ่. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2565. จาก https://www.matichon.co.th/foreign/news_1808841

มณีวรรณ ชาตวนิช และสมภพ ชาตวนิช. (2561). อิทธิพลของศาสตร์ต่อภาพความจดจำในแหล่งท่องเที่ยวผ่านทุนทางปัญญาและวัฒนธรรม. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(2), 434-445. สืบค้นจาก <https://dtt.ac.th/wp-content/uploads/2019/04/28.-อิทธิพลของศาสตร์ต่อภาพความจดจำในแหล่งท่องเที่ยวผ่านทุนทางปัญญา.pdf>

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2555). ภาพยนตร์ศิลปะ สตรีนิยมในสายตาชาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). DOI : 10.14457/CU.the.2012.98

ไรวินทร์ ทันอินทรอาจ และฉลองรัฐ เหมอมารย์ชลมารค. (2564). วิเคราะห์การสะท้อนสังคมที่ปรากฏในภาพยนตร์ที่กำกับโดย บง จุนโฮ. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 25(1), 150-158.

รัฐวรรษัญ พูลศรี, ปพนพัชร์ กอบศิริธีร์วรา, พิสิฐ อำนวยเงินตรา และลลิตา วิษณุวงศ์ (2563). ขงจื้อนิยมและอิทธิพลต่อสตรีในเกาหลีและเวียดนาม. วารสารจีนศึกษา, 13(2), 397-420. สืบค้นจาก <https://research.ku.ac.th/forest/Publish.aspx?PublishID=29902>

ลัทธสิทธิ์ ทวีสุข. (2558). การสื่อสารด้วยลายเส้นเพื่อบ่งบอกถึงลักษณะดีหรือร้ายของตัวการ์ตูนเฉพาะเรื่องที่คัดสรร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สืบค้นจาก <https://www.research-system.siam.edu/thesis/master/4492-communication-of-lines-to-indicates-the-goodness-and-badness-of-selected-cartoon-characters>

วาทีน ศานต์ สันติ. (2563). **สัญลักษณ์ของลูกพีช และ พืชเช่า ใน Parasite**. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2563.
จาก <https://www.gotoknow.org/posts/670841>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2565). **ประเทศเกาหลีใต้**. สืบค้น 3 มีนาคม 2565. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศเกาหลีใต้#การเมืองการปกครอง>

สตีธร ธนานิธิโชติ. (2556). **รายงานวิจัยการสร้างความปรองดองแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
สุกนตธี วัฒนโกภาส. (2562). **ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องโอลด์บอย (Oldboy 2003)** (บทความวิจัยปริญญาบัณฑิต). สืบค้นจาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2562/performance/05590579.pdf>

สุภาภรณ์ เหลลาวงศ์จันทร์. (2557). **จารีตและภาพสะท้อนของผู้หญิงในสังคมเกาหลีในภาพยนตร์เรื่อง Portrait of a Beauty** (บทความวิจัยปริญญาบัณฑิต). สืบค้นจาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2557/visualart/05540589.pdf>

BBC News. (2563). **ออสการ์ : เปิดภาพชีวิตจริงของผู้คน “ชนชั้นปรสิต” ในกรุงโซล**. สืบค้น 23 กรกฎาคม 2564. จาก <https://www.bbc.com/thai/features-51366284>

Cogley, Bridget. (2562). **Parasite house designed from "simple floor plan" sketched by Bong Joon-Ho**. [image]. <https://www.dezeen.com/2020/04/16/parasite-film-set-design-interview-lee-ha-jun-bong-joon-ho/>

Fafa. (2563). **วิเคราะห์บทภาพยนตร์ Parasite : ชนชั้นสูงกับความไม่รู้อะไรในโลกของบับเบิ้ลกันกระแตก**. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2563. จาก <https://www.blogmun.com/article/วิเคราะห์บทภาพยนตร์-parasite/>

Hmong. (ม.ป.ป.) ความสัมพันธ์เกาหลีใต้-สหรัฐอเมริกา. สืบค้น 2 มีนาคม 2565. จาก https://hmong.in.th/wiki/South_Korea%E2%80%93United_States_relations

IPDForum. (2564). ความเป็นพันธมิตรที่แข็งแกร่งของสหรัฐฯ และสาธารณรัฐเกาหลีมีรากฐานมาจากค่านิยมร่วมกัน. สืบค้น 19 มกราคม 2565. จาก <https://ipdefenseforum.com/th/2021/12/ความเป็นพันธมิตรที่แข็งแกร่ง/>

JT Trinidad. (2563). Dissecting and Identifying the Real ‘Parasite’. [image]. สืบค้น จาก <https://www.sinegang.ph/features/dissecting-and-identifying-the-real-parasite>

Miska, Brad. (2562). Over 50 Images from ‘Parasite’ Want a Taste of the Good Life. [image]. <https://bloody-disgusting.com/movie/3589636/50-images-parasite-want-taste-good-life/>

Nattanam Waiyahong. (2563). PARASITE ภาพยนตร์ยอดเยี่ยมที่พรั่าสอนให้คนจนแล้วต้องเจียม... เทรอ. สืบค้น 25 สิงหาคม 2564. จาก <https://www.vogue.co.th/fashion/article/parasite-newop>

NGThai. (2563). รวบรวมบทวิเคราะห์ เหตุใด Parasite (ชนชั้นปรสิต) จึงชนะรางวัลออสการ์. สืบค้น 11 กันยายน 2563. จาก <https://ngthai.com/cultures/27762/parasitewinningoscar/>

Reporter Journey. (2562). ทฤษฎี 4 ชั้น ทอง-เงิน-ทองแดง-ดิน ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้นในเกาหลีใต้ที่คนไทยมองข้าม. สืบค้น 9 ตุลาคม 2564. จาก <https://home.maefahluang.org/17703412/kr>

PM (Nakhonsawan) Research. Semiology (สัญวิทยา). สืบค้น 1 ตุลาคม 2564. จาก <https://nakhonsawanresearch.blogspot.com/2017/06/semiology.html>

Sadiyah, Syarifah. (2562). Architecture Motifs in ‘Parasite’. [image]. สืบค้นจาก <https://medium.com/@syarifahhsn/architecture-motifs-in-parasite-af3244125627>

Stanley, Rob. (2563). **A Semiotic Analysis of Parasite (2019)**. สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://www.rob-stanley.com/parasite>

Tangpanitan Manjaiwong. (2563). **ก้อนหิน, คาร์ล มาร์กซ์ และกลิ่นเหม็นสาบของคนจน ใน Parasite**. สืบค้น 25 กรกฎาคม 2564. จาก <https://thematter.co/entertainment/parasite-rock/81583>

Weeraya Kungwanjersuk. (2562). **หน้าต่างบานเล็กของชนชั้นปรสิต : พื้นที่บ้าน กับความเหลื่อมล้ำไม่รู้จบในสังคมเกาหลี**. สืบค้น 11 ตุลาคม 2564. จาก <https://thematter.co/entertainment/parasite-and-ineqaulity/100434>